

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
PODNIKOVHOHOSPODÁRSKA FAKULTA
SO SÍDLOM V KOŠICIACH**

Evidenčné číslo: 107003/B/2025/36146475537798916

**ÚČTOVNÉ A DAŇOVÉ ODPISY
DLHODOBÉHO MAJETKU VO VYBRANOM
PODNIKU**

Bakalárska práca

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
PODNIKOVĽHOSPODÁRSKA FAKULTA
SO SÍDLOM V KOŠICIACH**

**ÚČTOVNÉ A DAŇOVÉ ODPISY
DLHODOBÉHO MAJETKU VO VYBRANOM
PODNIKU**

Bakalárska práca

Študijný program: ekonomika a manažment podniku
Študijný odbor: ekonómia a manažment
Školiace pracovisko: Katedra finančného riadenia podniku
Vedúci záverečnej práce: doc. Ing. Eva Manová, PhD.

Košice 2025

Oleksandr Prokopets

Pod'akovanie

Ďakujem doc. Ing. Eve Manovej, PhD. za cenné rady, odborné usmernenie a trpezlivosť pri vedení mojej bakalárskej práce.

ABSTRAKT

PROKOPETS, Oleksandr: Účtovné a daňové odpisy dlhodobého majetku vo vybranom podniku – Ekonomická univerzita v Bratislave. Podnikovohospodárska fakulta so sídlom v Košiciach; Katedra finančného riadenia podniku. – Vedúci záverečnej práce: doc. Ing. Eva Manová, PhD. – Košice: PHF EU, 2025, počet strán 59.

Zámerom záverečnej práce bola analýza odpisovania dlhodobého majetku, identifikácia rozdielov pri účtovných a daňových odpisoch a návrh optimálneho riešenia v oblasti odpisovania pre vybraný podnik. Údaje sme získali z portálu Register účtovných záznamov spoločnosti Slovenské elektrárne, a.s. Na ich spracovanie sme použili metódu kvantitatívnej analýzy, ktorá zahŕňala výpočty, porovnávanie a vizualizáciu vývoja údajov v čase, ako aj simulácie alternatívnych metód odpisovania. Výsledkom riešenia práce je komplexná analýza účtovného odpisovania dlhodobého majetku a návrh optimalizácie odpisovej politiky s cieľom ovplyvniť hospodársky výsledok podniku. Pridaná hodnota práce je v praktickom porovnaní účtovných a alternatívnych metód odpisovania, čo poskytuje náhľad na možnosti zlepšenia finančného riadenia a strategického plánovania v oblasti investícií.

Kľúčové slová:

odpisy, oprávky, účtovné odpisy, daňové odpisy

ABSTRACT

PROKOPETS, Oleksandr: Accounting and tax depreciation of long-term assets in the selected enterprise – University of Economics in Bratislava. Faculty of Business Economics with seat in Košice; Department of Corporate Financial Management. – Thesis supervisor: doc. Ing. Eva Manová PhD. – Košice: PHF EU, 2025, 59 pages.

The aim of the work is the analysis of depreciation of long-term assets, the identification of differences in accounting and tax depreciation and the proposal of an optimal solution in the area of depreciation for the selected enterprise. The data were obtained from the Financial Statements Register of the company Slovenské elektrárne, a.s. For data processing, we used the method of quantitative analysis, which included calculations, comparisons, and visualization of data trends over time, as well as simulations of alternative depreciation methods. The outcome of this thesis is a comprehensive analysis of the accounting depreciation of fixed assets and a proposal for optimizing the depreciation policy in order to influence the company's financial performance. The added value of this work lies in the practical comparison of accounting and alternative depreciation methods, providing insights into potential improvements in financial management and strategic investment planning.

Key words:

depreciation, amortization, accounting depreciation, tax depreciation

OBSAH

Úvod.....	10
1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí.....	11
1.1 <i>Definícia a klasifikácia dlhodobého majetku</i>	<i>11</i>
1.1.1 Dlhodobý hmotný majetok	11
1.1.2 Dlhodobý nehmotný majetok.....	12
1.1.3 Dlhodobý finančný majetok.....	13
1.2 <i>Obstaranie a oceňovanie dlhodobého majetku</i>	<i>14</i>
1.2.1 Spôsoby obstarania.....	14
1.2.2 Oceňovanie majetku.....	15
1.3 <i>Evidencia</i>	<i>16</i>
1.3.1 Karta dlhodobého majetku.....	16
1.4 <i>Účtovné odpisy dlhodobého majetku</i>	<i>17</i>
1.4.1 Podstata a význam účtovného odpisovania.....	18
1.5 <i>Metódy účtovného odpisovania.....</i>	<i>19</i>
1.5.1 Výkonová metóda odpisovania	19
1.5.2 Časová metóda odpisovania.....	19
1.6 <i>Delenie časovej metódy odpisovania.....</i>	<i>20</i>
1.6.1 Časová lineárna metóda.....	20
1.6.2 Časová progresívna metóda	20
1.6.3 Časová degresívna metóda.....	21
1.7 <i>Daňové odpisy dlhodobého majetku.....</i>	<i>22</i>
1.7.1 Rovnomerné daňové odpisy hmotného majetku	23
1.7.2 Zrýchlené daňové odpisy hmotného majetku.....	24
1.7.3 Porovnanie účtovných a daňových odpisov	26
2 Cieľ práce.....	28
3 Metodika práce a metódy skúmania	29
3.1 <i>Charakteristika objektu skúmania.....</i>	<i>29</i>
3.2 <i>Metodika a spracovanie praktickej časti</i>	<i>29</i>
4 Výsledky práce.....	31
4.1 <i>Analýza stavu odpisovania dlhodobého majetku v podniku Slovenské elektrárne, a.s.....</i>	<i>31</i>
4.1.1 Analýza štruktúry dlhodobého majetku v rokoch.....	32
4.1.2 Opravné položky Slovenských elektrární, a. s.	35
4.1.3 Zmeny v hodnote dlhodobého hmotného majetku	37
4.1.4 Vývoj hodnoty budov, hál a stavieb	38

4.1.5	Vývoj hodnoty strojov, zariadení a hnuiteľného majetku	39
4.1.6	Vývoj hodnoty pozemkov	40
4.1.7	Pohyby a odpisovanie dlhodobého nehmotného majetku	42
4.1.8	Zmeny v hodnote softvéru	43
4.1.9	Zmeny hodnoty ostatného dlhodobého nehmotného majetku	44
4.2	<i>Simulácia alternatívnych odpisových metód</i>	44
4.2.1	Skutočné odpisy a ich vplyv na výsledok hospodárenia	45
4.2.2	Modelový vývoj nákladov pri progresívnom odpisovaní.....	47
4.2.3	Modelový vývoj nákladov pri degresívnom odpisovaní	48
4.2.4	Dopad zvolených metód odpisovania na výsledok hospodárenia.....	49
5	Diskusia	51
5.1	<i>Zhrnutie výsledkov</i>	51
5.2	<i>Odporúčania a návrhy</i>	53
	Záver	55
	Bibliografické zdroje	56
	Prílohy	59

Zoznam ilustrácií, zoznam tabuliek a zoznam grafov

Tabuľka 1: Rozdelenie dlhodobého hmotného majetku.....	12
Tabuľka 2: Rozdelenie dlhodobého nehmotného majetku	13
Tabuľka 3: Členenie cenných papierov	14
Tabuľka 4: Inventárna karta.....	17
Tabuľka 5: Výhody a nevýhody časovej metódy odpisovania	20
Tabuľka 6: Odpisovanie hmotného majetku.....	23
Tabuľka 7: Ročný odpis podľa odpisových skupín	23
Tabuľka 8: Zrýchlené daňové odpisy	24
Tabuľka 9: Účtovné a daňové odpisy.....	27
Tabuľka 10: Štruktúra neobežného majetku podniku	31
Tabuľka 11: Štruktúra dlhodobého majetku podniku	32
Tabuľka 12: Zmeny v hodnote dlhodobého majetku	35
Tabuľka 13: Prehľad pohybov, odpisov a zostatkov dlhodobého hmotného majetku.....	37
Tabuľka 14: Zmeny v hodnote budov, hál a stavieb v rokoch	38
Tabuľka 15: Zmeny hodnoty strojov, zariadení a iných hnutelných vecí.....	40
Tabuľka 16: Zmeny hodnoty pozemkov	41
Tabuľka 17: Prehľad pohybov, odpisov a zostatkov dlhodobého nehmotného majetku	42
Tabuľka 18: Vývoj hodnoty softvéru	43
Tabuľka 19: Vývoj hodnoty ostatného dlhodobého nehmotného majetku	44
Tabuľka 20: Porovnanie hodnoty neobežného majetku a odpisov	45
Tabuľka 21: Porovnanie účtovných a daňových odpisov.....	46
Tabuľka 22: Simulácia vývoja pri progresívnom odpisovaní.....	47
Tabuľka 23: Simulácia vývoja pri degresívnom odpisovaní	48
Tabuľka 24: Porovnanie výsledku hospodárenia pri rôznych metódach odpisovania	49
Tabuľka 25: Porovnanie účtovného, simulovaného a daňového odpisu SHV v roku 2021	54

Graf 1: Hodnota zložiek dlhodobého nehmotného majetku	33
Graf 2: Hodnota zložieb dlhodobého hmotného majetku.....	34
Graf 3: Porovnanie výsledku hospodárenia pri rôznych metódach odpisovania	50

Úvod

Dlhodobý majetok tvorí kľúčovú súčasť celkovej majetkovej základne podnikov a jeho správna evidencia, stanovenie hodnoty a predovšetkým proces odpisovania výrazne ovplyvňujú hospodársky výsledok a daňové záväzky organizácie. Premyslené nastavenie odpisovej stratégie podnikom napomáha efektívne riadiť náklady, plánovať budúce kapitálové výdavky a zabezpečiť dlhodobú finančnú stabilitu.

Hlavným problémom, ktorému sa práca venuje, je identifikácia rozdielov medzi účtovnými a daňovými odpismi, ich vplyv na výsledok hospodárenia a možnosti optimalizácie z pohľadu účtovnej jednotky. V mnohých prípadoch sa tieto dve kategórie odpisov zásadne líšia, čo vedie k odchýlkam medzi účtovným ziskom a daňovým základom. Práve tieto rozdiely sú predmetom záujmu práce.

Cieľom práce je analyzovať systém účtovného a daňového odpisovania dlhodobého majetku vo vybranej spoločnosti – Slovenské elektrárne, a.s., za obdobie rokov 2021 až 2023. Zároveň je cieľom porovnať účtovné a daňové odpisy, identifikovať vzniknuté rozdiely a navrhnúť možné alternatívne metódy odpisovania s cieľom posúdiť ich vplyv na hospodársky výsledok.

Práca je členená na teoretickú a praktickú časť. Teoretická časť poskytuje prehľad právnej úpravy, účtovných a daňových pravidiel odpisovania a metód používaných v praxi. Praktická časť je zameraná na analýzu účtovných závierok vybraného podniku, kvantitatívne spracovanie údajov, porovnanie odpisových metód a simuláciu alternatívnych prístupov.

Pri spracovaní boli využité metódy analýzy a syntézy, kvantitatívna analýza finančných údajov, ako aj metóda simulácie. Údaje boli získané z Registra účtovných závierok a následne spracované pomocou tabuliek a grafov. Výstupy z analýzy umožnili identifikovať dopad jednotlivých odpisových politík na výsledok hospodárenia a odhaliť možnosti optimalizácie.

Výsledky práce prinášajú praktický pohľad na význam účtovnej a daňovej odpisovej politiky a ukazujú, že správne zvolený spôsob odpisovania môže výrazne ovplyvniť výšku zdaniteľného zisku. Záverom práca poukazuje na potrebu strategického prístupu k odpisovaniu ako nástroju finančného riadenia podniku.

1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí

Dlhodobý majetok predstavuje jednu zo základných kategórií majetkovej štruktúry podniku. Ide o aktíva, ktoré podnik využíva počas dlhšieho časového obdobia, spravidla dlhšie ako jeden rok. V tejto časti sa venujeme vymedzeniu pojmu dlhodobý majetok, jeho klasifikácii podľa platných účtovných predpisov a stručnému prehľadu prístupov.

1.1 Definícia a klasifikácia dlhodobého majetku

Majetok tvorí časť aktív účtovnej jednotky, ktoré predstavujú jej ekonomické prostriedky a sú vykazované v súvahe. Z hľadiska charakteru sa delí na nehmotný, hmotný, finančný majetok a pohľadávky. Podľa časového kritéria sa rozlišuje na dlhodobý a krátkodobý majetok, pričom rozhodujúcou hranicou na ich rozlíšenie je obdobie jedného roka. (Juhászová a kol., 2022)

1.1.1 Dlhodobý hmotný majetok

Dlhodobý hmotný majetok zahŕňa samostatné hnutelné veci a ich súbory, ktorých obstarávacia cena presahuje 1 700 eur a doba použiteľnosti je dlhšia ako jeden rok. Z hľadiska účtovníctva je definovaný v zákone o účtovníctve a v postupoch účtovania.

Dlhodobý hmotný majetok sa člení na:

1. Pozemky, budovy, byty a nebytové priestory, umelecké diela, zbierky a predmety vyrobené z drahých kovov.
2. Samostatné hnutelné veci, s výnimkou tých uvedených v bode a), ako aj súbory hnutelných vecí, ktoré majú samostatné technicko-ekonomické využitie, pričom ich doba použiteľnosti presahuje jeden rok a ich hodnota je vyššia ako suma stanovená osobitným predpisom.
3. Trvalé porasty s dobou plodnosti dlhšou ako tri roky, klasifikované ako pestovateľské celky.
4. Základné stádo a ťažné zvieratá, bez ohľadu na ich obstarávaciu hodnotu.
5. Otvárky nových lomov, pieskovní a hlinísk, technická rekultivácia a technické zhodnotenie, ak nie sú súčasťou obstarávacej ceny dlhodobého hmotného majetku, pričom technická rekultivácia zahŕňa aj stavby. (Financnasprava.sk)

Tabuľka 1: Rozdelenie dlhodobého hmotného majetku

Účtová skupina	Účty
02- Dlhodobý hmotný majetok-odpisovaný	021-Stavby
	022-Samostatné hnutelné veci a súbory hnutelných vecí
	025-Pestovateľské celky trvalých porastov
	026-Základné stádo a ťažné zvieratá
	029-Ostatný dlhodobý hmotný majetok
03- Dlhodobý hmotný majetok-neodpisovaný	031-Pozemky
	032-Umelecké diela a zbierky

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa (Máziková a kol., 2013)

Tabuľka zobrazuje rozdelenie dlhodobého hmotného majetku podľa účtovej skupiny a jednotlivých účtov v súlade s účtovou osnovou.

1.1.2 Dlhodobý nehmotný majetok

Pri vykonávaní podnikateľskej činnosti účtovné jednotky okrem dlhodobého hmotného majetku využívajú aj dlhodobý nehmotný majetok, ktorý môžu nadobudnúť rôznymi spôsobmi. Tento typ majetku sa vyznačuje opakovaným využitím a jeho hodnota je často odvodená od práv, ktoré účtovná jednotka získala v súvislosti s jeho používaním. V súčasnej dobe je dlhodobý nehmotný majetok neoddeliteľnou súčasťou hospodárskej činnosti podnikov, bez ohľadu na ich veľkosť alebo rozsah podnikania.

Z hľadiska právnej úpravy je dlhodobý nehmotný majetok v Slovenskej republike definovaný v zákone o účtovníctve a v postupoch účtovania. Niektoré špecifické druhy tohto majetku podliehajú aj osobitným právnym predpisom, ako sú autorský zákon, zákon o ochranných známkach, zákon o vynálezoch, priemyselných vzoroch a zlepšovacích návrhoch.

Podľa postupov účtovania sa dlhodobým nehmotným majetkom rozumie majetok, ktorého ocenenie je vyššie ako suma stanovená osobitným predpisom a doba použiteľnosti je dlhšia ako jeden rok. Osobitným predpisom sa rozumie zákon o dani z príjmov, ktorý stanovuje pre dlhodobý nehmotný majetok ocenenie vyššie ako 2 400 eur. (Šlosárová, 2011)

Dlhodobým nehmotným majetkom sa rozumie majetok, ktorý existuje samostatne, nie je súčasťou iného druhu majetku, a zahŕňa:

- Aktivované náklady na vývoj,
- Softvér zahŕňa počítačové programy, informačné systémy a aplikácie, ktoré podnik využíva pri vykonávaní svojej hospodárskej činnosti. Za dlhodobý nehmotný majetok sa softvér považuje vtedy, ak jeho obstarávacía cena prekračuje limit stanovený vnútornou účtovnou smernicou podniku, pričom v praxi sa najčastejšie používa hranica 2 400 € a doba jeho použiteľnosti presahuje jeden rok.
- Oceniteľné práva predstavujú preukázateľnú hodnotu pre podnik a zároveň sú právne chránené. Zahŕňajú napríklad licencie, patenty, technologické a odborné know-how, autorské práva, ochranné známky či priemyselné vzory.
- Goodwill sa v účtovníctve vykazuje ako dlhodobý nehmotný majetok a podlieha pravidlám testovania na zníženie hodnoty.
- Ostatný dlhodobý nehmotný majetok. Do tejto kategórie spadá všetok nehmotný majetok, ktorý nespĺňa kritériá predchádzajúcich skupín, ale zároveň má dlhodobý charakter a spĺňa podmienky aktivácie. Tento majetok musí byť identifikovateľný, oddeliteľný a musí prinášať podniku budúci ekonomický úžitok. (Cenigová ,2012)

Tabuľka 2: Rozdelenie dlhodobého nehmotného majetku

Účtová skupina	Účty
01-Dlhodobý nehmotný majetok	012-Aktivované náklady na vývoj
	013-Softver
	014-Oceniteľne práva
	015-Goodwill
	019-Ostatný dlhodobý nehmotný majetok

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa (Slov-Lex.sk) (Máziková a kol., 2013)

Tabuľka zachytáva členenie dlhodobého nehmotného majetku podľa účtovej skupiny 01, ako ju definuje účtová osnova.

1.1.3 Dlhodobý finančný majetok

Dlhodobý finančný majetok zahŕňa finančné aktíva, ktoré podnik vlastní a využíva na dlhšie obdobie ako jeden rok. Hlavným cieľom tohto majetku je dlhodobé zhodnotenie finančných prostriedkov alebo získanie vplyvu na iné podniky. Keďže nejde o hmotné ani nehmotné aktíva, neodpisuje sa, no jeho hodnota sa môže meniť v závislosti od trhových podmienok. (Juhászová a kol., 2021)

Najvýznamnejšou zložkou finančného majetku sú cenné papiere. Cenný papier je podľa zákona o cenných papieroch peniazmi oceniteľný zápis v zákonom ustanovenej podobe a forme, s ktorým sú spojené práva, najmä oprávnenie požadovať určité majetkové plnenie alebo vykonávať určité práva voči zákonom určeným osobám. Predstavuje teda pohľadávku vlastníka voči tomu, kto cenný papier vydal. (Máziková a kol., 2013)

Tabuľka 3: Členenie cenných papierov

Členenie cenných papierov z hľadiska:	
Emisie cenných papierov	Hromadne vydávané
	Individuálne vydávané
Druhu	Dlhové cenné papiere
	Akcie
	Podielové listy
Charakteru výnosu	Dlhové cenné papiere
	Cenné papiere s premenlivým výnosom
Obchodovateľnosti	Obchodovateľné
	Neobchodovateľné

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa (Cenigová, 2012)

Tabuľka poskytuje prehľad základného rozdelenia cenných papierov podľa rôznych kritérií. Takéto členenie umožňuje lepšie porozumieť vlastnostiam a využitiu jednotlivých typov cenných papierov na finančnom trhu.

1.2 Obstaranie a oceňovanie dlhodobého majetku

Obstaranie dlhodobého majetku predstavuje proces jeho nadobudnutia, najčastejšie kúpou, vlastnou činnosťou, darom alebo lízingom. Po obstaraní sa majetok oceňuje podľa spôsobu nadobudnutia. Pri kúpe ide o obstarávaciu cenu vrátane vedľajších nákladov, pri vlastnej výrobe o vlastné náklady a pri daroch o reprodukčnú obstarávaciu cenu. Správne určená vstupná cena je základom pre účtovanie a následné odpisovanie majetku.

1.2.1 Spôsoby obstarania

Dlhodobý majetok môže podnik nadobudnúť rôznymi spôsobmi, pričom najčastejšie spôsoby obstarania sú:

- Kúpou – obstaranie majetku od dodávateľov na základe kúpnej zmluvy.
- Vlastnou výrobou – podnik si dlhodobý majetok vytvorí vlastnými kapacitami.

- Bezodplatným nadobudnutím – získanie majetku darom alebo prevodom z inej spoločnosti.
- Finančným alebo operatívnym lízingom – majetok je používaný na základe lízingovej zmluvy.
- Formou vkladu do základného imania – získanie majetku od spoločníkov alebo akcionárov ako nepeňažný vklad.
- Inventarizačným prebytkom – majetok sa objaví v účtovníctve na základe inventarizácie. (Cenigová, 2022)

Náklady spojené s obstaraním dlhodobého majetku súvisia so zabezpečením jeho uvedenia do prevádzky, pričom v prípade dlhodobého hmotného majetku sa k týmto nákladom pridávajú aj výdavky na jeho technické zhodnotenie. Technické zhodnotenie sa týka všetkých funkcií a aspektov majetku, ktoré sú nevyhnutné pre jeho efektívne a úspešné používanie. (Matuský, 2019)

Pri určovaní obstarávacej ceny sa však nezohľadňujú niektoré dodatočné náklady a poplatky, ako sú: penále, pokuty, úroky z omeškania, iné sankcie, náklady na školenie pracovníkov, náklady súvisiace s prípravou a zabezpečením výstavby po zaradení majetku do používania, náklady na opravy a údržbu, kurzové rozdiely a úroky z úrokov. Pre účtovné jednotky, ktoré nie sú platiteľmi dane z pridanej hodnoty, daň z pridanej hodnoty predstavuje náklad súvisiaci s obstaraním a navyšuje obstarávaciu cenu daného majetku. Zároveň daň z pridanej hodnoty navyšuje obstarávaciu cenu aj v prípade účtovných jednotiek, ktoré sú platiteľmi dane z pridanej hodnoty, ak zákon o dani z pridanej hodnoty nepovoľuje odpočítanie dane na vstupe. (Suhányiová a kol., 2016)

1.2.2 Oceňovanie majetku

Pri účtovaní dlhodobého majetku je potrebné vyjadriť ho v naturálnych aj peňažných jednotkách, čo umožňuje správne oceniť rôzne druhy majetku. Kľúčové je stanovenie dňa, ku ktorému sa oceňovanie vykonáva. Oceňovanie môže prebiehať k dňu zostavenia účtovnej uzávierky, k dňu uskutočnenia účtovného prípadu alebo, ak to vyžaduje osobitný predpis, k inému dňu v rámci účtovného obdobia.

K dátumu zaúčtovania účtovného prípadu môže účtovná jednotka, v závislosti od spôsobu obstarania dlhodobého hmotného majetku, určiť jeho hodnotu pomocou nasledujúcich oceňovacích veličín:

Obstarávacia cena sa používa na ocenenie DM, ktorý bol obstaraný kúpou, či už od domácich alebo zahraničných dodávateľov. Zahŕňa cenu, za ktorú bol majetok obstaraný, vrátane nákladov spojených s jeho obstaraním, ako aj zľavy, ak sa uplatnili.

Vlastné náklady sú používané na ocenenie majetku vytvoreného vlastnou činnosťou účtovnej jednotky. Tieto náklady môžu byť priame alebo nepriame náklady vynaložené na výrobu daného dlhodobého hmotného majetku.

Reálna hodnota sa využíva na ocenenie DM, ktorý bol získaný kúpou podniku alebo jeho časti, zámenou, pri vklade podniku alebo jeho časti, alebo pri zlúčení, splynutí, rozdelení či zrušení účtovnej jednotky bez likvidácie. Reálnou hodnotou sa rozumie trhová cena alebo hodnota zistená oceňovacím modelom, ktorý využíva informácie z operácií alebo kotácií na aktívnom trhu, prípadne posudok znalca. Ak nie je možné určiť reálnu hodnotu ku dňu oceňovania, oceňovanie sa neuskutoční.

Menovitá hodnota sa používa na oceňovanie peňažných prostriedkov a cenín. Ide o cenu, ktorá je uvedená na peňažných alebo ceninových dokumentoch. (Kicová, 2018)

1.3 Evidencia

Každá účtovná jednotka, ktorá vlastní dlhodobý majetok, by mala viesť jeho evidenciu. Táto evidencia zabezpečuje prehľadnosť o majetku jednotky, pričom z nej je jasné, v akom množstve a v akej hodnote daná účtovná jednotka vlastní svoj majetok. Analytická evidencia dlhodobého majetku sa spravuje pomocou inventárnych kariet, ktoré sú vedené podľa jednotlivých zložiek dlhodobého majetku. (Škoda, 2010)

1.3.1 Karta dlhodobého majetku

Inventárna karta, označovaná aj ako karta dlhodobého majetku, predstavuje základný evidenčný nástroj v účtovníctve, prostredníctvom ktorého sa sleduje konkrétny dlhodobý hmotný alebo nehmotný majetok. Slúži na zaznamenávanie kľúčových informácií o majetku počas celého jeho životného cyklu – od nadobudnutia, cez odpisovanie, až po jeho vyradenie z používania. (Šulovská, 2007)

Tabuľka 4: Inventárna karta

Názov majetku	Presný názov alebo popis predmetu.
Inventárne číslo	Unikátne číslo, ktorým je konkrétny majetok označený v evidencii
Dátum obstarania	Dátum, kedy bol majetok zakúpený alebo nadobudnutý
Spôsob obstarania	Napr. kúpa, dar, vlastná výroba, leasing
Cena	Obstarávacia cena vrátane vedľajších nákladov
Dátum zaradenia	Dátum, kedy bol majetok uvedený do užívania
Miesto používania	Miestnosť, prevádzka alebo pracovisko
Zodpovedná osoba	Zamestnanec, ktorý za majetok zodpovedá
Odpisová skupina	Podľa zákona o dani z príjmov
Spôsob odpisovania	Rovnomerný alebo zrýchlený odpis
Zostatková hodnota	Hodnota po zohľadnení účtovných odpisov
Dátum a spôsob vyradenia	Napr. predaj, likvidácia, darovanie
Poznámky	opravy, preloženie, reklamácii

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa ipdf.sk

Tabuľka zobrazuje základné náležitosti, ktoré by mala obsahovať inventárna karta dlhodobého majetku. Ide o evidenčný dokument, v ktorom sa zaznamenávajú všetky kľúčové údaje o konkrétnom majetku. Takto vedená evidencia je nevyhnutná pre správne účtovanie, sledovanie a kontrolu majetku podniku. (Rabatinová, 2023)

1.4 Účtovné odpisy dlhodobého majetku

Pri účtovaní odpisov sa účtovná jednotka riadi zákonom č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve, príslušnými postupmi účtovania a odpisovým plánom. Účtovná jednotka je povinná odpisovať majetok v súlade s účtovnými zásadami a metódami. Účtovné odpisy

vyjadrujú skutočné opotrebenie dlhodobého majetku, pričom celková výška odpisov nemôže presiahnuť ocenenie majetku v účtovníctve. Výšku účtovných odpisov dlhodobého majetku si účtovná jednotka stanovuje v odpisovom pláne, ktorý vychádza z predpokladaného používania majetku a jeho miery opotrebenia. (Soukupová a kol., 2004) (Zákon o účtovníctve č. 431/2002 Z. z.)

1.4.1 Podstata a význam účtovného odpisovania

Pri tvorbe odpisového plánu musí účtovná jednotka zohľadniť dobu použiteľnosti majetku, počet výkonov, ktoré získa prostredníctvom daného majetku, a zároveň brať do úvahy:

- Očakávané využitie majetku a intenzitu jeho používania,
- Predpokladané fyzické opotrebenie majetku, ktoré závisí od bežných podmienok jeho používania, ako sú smennosť, plán opráv a údržby či starostlivosť o majetok v období, keď sa nevyužíva,
- Technické a morálne zastaranie,
- Zákonné alebo iné obmedzenia v súvislosti s používaním majetku,
- Rôznu dobu použiteľnosti a rôzny priebeh opotrebenia jednotlivých oddeliteľných častí dlhodobého majetku podľa potrieb účtovnej jednotky. (Pastierik, 2003)

Význam účtovného odpisovania spočíva v niekoľkých dôležitých aspektoch:

- Rozdelenie nákladov na majetok – Odpisovanie umožňuje rozložiť náklady na obstaranie dlhodobého majetku rovnomerne počas jeho životnosti, čím sa zabezpečuje správne účtovanie týchto nákladov v jednotlivých rokoch.
- Reflexia opotrebenia majetku – Pomocou odpisov sa vyjadruje reálne opotrebenie majetku a jeho znižujúca sa hodnota v priebehu času, čo pomáha presnejšie určovať jeho aktuálnu hodnotu.
- Daňové dôsledky – Odpisy sa považujú za náklady, ktoré znižujú zisk podniku, čím ovplyvňujú výšku daňového základu a následne aj daňovú povinnosť.
- Finančná transparentnosť – Pravidelné odpisovanie zaručuje, že účtovné výkazy odrážajú reálnu hodnotu majetku a náklady na jeho využívanie, čo zvyšuje transparentnosť a dôveryhodnosť účtovných výkazov.

- Efektívne riadenie majetku – Odpisovanie poskytuje podniku prehľad o stave svojho majetku, čo umožňuje lepšie plánovanie investícií, údržby a obnovy majetku.
- Odpisovanie teda nie je len účtovnou povinnosťou, ale aj dôležitým nástrojom pre riadenie majetku, plánovanie financií a optimalizáciu daňovej povinnosti. (Cenigová, 2015)

1.5 Metódy účtovného odpisovania

Metódy účtovného odpisovania predstavujú spôsoby, akými podnik systematicky rozdeľuje vstupnú cenu dlhodobého majetku na náklady počas jeho doby použiteľnosti. Ich cieľom je čo najvernejšie zachytiť skutočné opotrebenie majetku v účtovníctve.

1.5.1 Výkonová metóda odpisovania

Výkonová metóda odpisovania je spôsob účtovného odpisovania, pri ktorom sa výška odpisov určuje podľa reálneho využitia majetku. Tento prístup je vhodný pre majetok, ktorý sa používa v rôznej miere, teda v závislosti od množstva vykonanej práce, počtu vyrobených jednotiek alebo odpracovaných hodín. Cieľom tejto metódy je, aby odpisy zodpovedali skutočnému opotrebeniu majetku, ktoré sa mení v závislosti od intenzity jeho používania. (Cenigová, 2020)

Vzorec pre výkonovú metódu odpisovania, ročný odpis:

$$\text{Ročný odpis} = \frac{\text{Obstarávacia cena}}{\text{Celkový predpokladaný výkon}} \times \text{skutočný výkon za rok}$$

1.5.2 Časová metóda odpisovania

Časová metóda odpisovania je postup, pri ktorom sa odpisy rozpočítavajú rovnomerne na celé obdobie životnosti majetku, bez ohľadu na to, ako intenzívne je majetok využívaný. Odpisy sa teda určujú na základe času, počas ktorého je majetok v prevádzke, a nie podľa miery jeho používania. (Máziková a kol. 2013)

Nasledujúca tabuľka uvádza hlavné výhody a nevýhody časovej metódy odpisovania.

Tabuľka 5: Výhody a nevýhody časovej metódy odpisovania

Výhody časovej metódy	Výpočet je jednoduchý a ľahko realizovateľný.
	Odpisy sú rovnaké počas celého obdobia.
	Vhodné pre rovnomerne opotrebované majetky.
Nevýhody	Ak je majetok využívaný intenzívnejšie v niektorých obdobiach, táto metóda nezohľadňuje jeho reálne opotrebenie.
	Neumožňuje prispôbiť odpisy podľa skutočného výkonu alebo intenzity využívania.

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa (Máziková a kol. 2013)

1.6 Delenie časovej metódy odpisovania

V Časová metóda odpisovania rozkladá vstupnú cenu majetku podľa doby jeho používania, pričom nezohľadňuje intenzitu využitia. Rozlišujeme tri základné typy: lineárna metóda, degresívna metóda, progresívna metóda. (Bašincová a kol., 2021)

1.6.1 Časová lineárna metóda

Časová lineárna (rovnomerná) metóda, často považovaná za najpoužívanejšiu a najjednoduchšiu metódu, sa využíva pri odpisovaní ako dlhodobého hmotného, tak aj dlhodobého nehmotného majetku. Odpisy zostávajú počas celého odpisového obdobia rovnaké, čím sa zabezpečuje rovnomerné rozdelenie nákladov. Nevýhodou tejto metódy je však to, že nezohľadňuje skutočné opotrebenie majetku.

Vzorec pre časovú lineárnu metódu (ročný odpis):

$$\text{Ročný odpis} = \frac{\text{Obstarávacia cena}}{\text{Doba použiteľnosti (v rokoch)}}$$

1.6.2 Časová progresívna metóda

Časová progresívna metóda odpisovania je založená na predpoklade, že miera využívania a opotrebenia dlhodobého majetku sa v priebehu jeho životnosti zvyšuje. V

dôsledku toho sa v počiatočných obdobiach účtujú nižšie odpisy, ktoré postupne rastú v nasledujúcich rokoch. Tento prístup lepšie zohľadňuje reálny priebeh znižovania hodnoty majetku, najmä ak sa predpokladá vyššia záťaž alebo vyššie náklady na údržbu v neskorších fázach jeho používania. (Baštinová a kol., 2021)

Vzorec pre časovú progresívnu metódu (ročný odpis):

$$\text{Ročný odpis} = \text{Obstarávacia cena} \times \text{Odpisová sadzba v danom roku}$$

1.6.3 Časová degresívna metóda

Časová degresívna metóda je opakom progresívnej metódy. V tomto prípade je odpis v prvom roku najvyšší a postupne klesá v nasledujúcich rokoch, čo znamená, že väčšia časť odpisov sa kumuluje v prvej polovici doby životnosti dlhodobého majetku. Degresívna metóda sa člení, na 3 metódy:

1. Zostatková metóda je špecifická tým, že odpisovanie dlhodobého majetku neprebíha zo vstupnej ceny, ako je to obvyklé pri iných metódach, ale zo zostatkovej hodnoty majetku. Táto hodnota sa každý rok znižuje o výšku už zaúčtovaných odpisov, čím sa základ pre výpočet ďalších odpisov postupne znižuje.

Vzorec pre zostatkovú metódu (ročný odpis):

$$\text{Ročný odpis} = \text{Zostatková hodnota na začiatku roka} \times \text{Odpisová sadzba}$$

2. Kumulatívna metóda (metóda kumulatívneho súčtu čísel) odpisuje majetok zo vstupnej ceny, na rozdiel od zostatkovej metódy. Tento prístup využíva odpisovú normu, kde sadzba klesá podľa aritmetického radu. Pre každý rok životnosti majetku je potrebné vypočítať sadzbu individuálne. (Baštinová a kol., 2021)

Vzorec pre kumulatívnu metódu (ročný odpis):

$$\text{Ročný odpis} = \text{Obstarávacia cena} \times \frac{\text{Zostávajúce roky životnosti}}{\text{Súčet všetkých rokov životnosti}}$$

3. Holandská metóda odpisovania je kombináciou rovnomerného a zrýchleného odpisovania. Vstupná cena majetku sa rozdelí na dve časti:
 - 2/3 vstupnej ceny: odpisujú sa rovnomerne počas celej doby životnosti majetku.

- 1/3 vstupnej ceny: odpisuje sa zrýchlene – prvé tri roky po 10 % zo vstupnej ceny a štvrtý rok 3,33 %. (Vlachynský a kol., 2009)

1.7 Daňové odpisy dlhodobého majetku

Daňové odpisy upravuje zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov (§ 22 - § 28) v znení neskorších predpisov. Tieto odpisy predstavujú prenos hodnoty dlhodobého hmotného a nehmotného majetku do daňových nákladov. To znamená, že výdavky na obstaranie dlhodobého majetku nemôžu byť zahrnuté do nákladov jednorazovo, pretože ide o majetok s dlhodobou životnosťou.

Odpisovanie prebieha ročne, pričom účtovná jednotka uplatňuje ročné odpisy ku koncu zdaňovacieho obdobia v súlade so zákonom o dani z príjmov. Výška ročného odpisu je stanovená podľa zákona a môže byť využitá ako nástroj daňovej optimalizácie. Pomocou týchto odpisov môže spoločnosť znížiť základ dane a tým vykázať nižšiu daňovú povinnosť.

Účtovná jednotka môže odpisovať dlhodobý majetok, ktorý vlastní, ako aj majetok, na ktorý má právo užívania za odplatu. Daňovník má právo uplatniť daňové odpisy ako daňové výdavky, ak sa majetok používa na zabezpečenie zdaniteľných príjmov a je zaúčtovaný v účtovej triede 0 - Dlhodobý majetok, pričom tento majetok nesmie byť z odpisovania vylúčený. (Miklaš, 2024)

Na účely daňového odpisovania sa hmotný majetok zaraďuje do jednej zo siedmich odpisových skupín s dobou odpisovania od 2 do 40 rokov. Konkrétnu odpisovú skupinu hmotného majetku určuje príloha č. 1 zákona o dani z príjmov. Rozhodujúcim na správne zatriedovanie sú štatistická klasifikácia produktov a štatistická klasifikácia stavieb. V prípade, že hmotný majetok nie je možné takýmto spôsobom zaradiť do žiadnej odpisovej skupiny a jeho doba použiteľnosti nevyplýva z iných predpisov, tak sa na účely odpisovania zaraďí do odpisovej skupiny 2. (Rabatinová, 2023)

Nasledujúca tabuľka 6 znázorňuje rozdelenie hmotného majetku do odpisových skupín spolu s určenou dobou jeho daňového odpisovania. Každá skupina predstavuje časové obdobie, počas ktorého sa majetok odpisuje na účely daňového priznania. Súčasťou tabuľky sú aj konkrétne príklady majetku priradeného k jednotlivým skupinám, od elektroniky a technických zariadení až po stavby a budovy.

Tabuľka 6: Odpisovanie hmotného majetku

Odpisová skupina	Počet rokov odpisovania	Príklady hmotného majetku
0	2 roky	osobný elektromobil alebo osobný plug-in hybrid
1	4 roky	benzínový osobný automobil, notebook, fotoaparát
2	6 rokov	chladnička, nábytok, kotly ústredného kúrenia
3	8 rokov	elektrické motory, generátory, transformátory
4	12 rokov	lode, lietadlá, železničné lokomotívy
5	20 rokov	budovy pre obchod, priemysel, poľnohospodárstvo
6	40 rokov	bytové budovy, hotely, budovy pre administratívu

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa (Miklaš, 2024)

Po zaradení do príslušnej odpisovej skupiny sa hmotný majetok odpisuje metódou rovnomerného odpisovania (majetok všetkých odpisových skupín), alebo zrýchleného odpisovania (len majetok odpisovej skupiny 2 a 3). (Kádarová a Teplická, 2020)

1.7.1 Rovnomerné daňové odpisy hmotného majetku

Pri rovnomernom odpisovaní majetku sa v prvom kroku vypočíta ročný odpis podľa nižšie uvedenej tabuľky. Jednoducho sa vypočíta ako podiel vstupnej ceny a doby odpisovania v rokoch podľa príslušnej odpisovej skupiny.

Tabuľka 7: Ročný odpis podľa odpisových skupín

Odpisová skupina	Ročný odpis
0	1/2 vstupnej ceny
1	1/4 vstupnej ceny
2	1/6 vstupnej ceny
3	1/8 vstupnej ceny
4	1/12 vstupnej ceny
5	1/20 vstupnej ceny
6	1/40 vstupnej ceny

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa (Miklaš, 2024)

Tabuľka uvádza výšku ročného daňového odpisu pre jednotlivé odpisové skupiny pri použití rovnomernej metódy odpisovania. Odpis sa vyjadruje ako zlomok zo vstupnej ceny majetku, pričom čím vyššia je odpisová skupina, tým dlhšia je doba odpisovania a nižší

ročný odpis. Tieto sadzby sú určené zákonom a slúžia ako základ pre výpočet daňových odpisov počas jednotlivých rokov používania majetku.

Následne sa v prvom roku odpisovania z vypočítaného ročného odpisu vypočítava jeho pomerná časť, teda časť, ktorá pripadá na počet mesiacov jeho používania v príslušnom roku. Do počtu mesiacov používania majetku sa na tieto účely započítava už mesiac jeho zaradenia do užívania. Znamená to, že vypočítaný ročný odpis vydelíme 12 mesiacmi (výsledok zaokrúhlime matematicky na eurocenty) a potom tento výsledok vynásobíme počtom mesiacov používania majetku v príslušnom roku. Ak bol napríklad majetok zaradený do užívania v priebehu apríla, uplatní sa v tomto prvom roku odpisovania daňový odpis vo výške 9/12 z vypočítaného ročného odpisu. (Miklaš, 2024)

V prípade technického zhodnotenia sa na účely odpisovania zvyšuje jeho vstupná cena v roku jeho dokončenia a zaradenia do užívania. V odpisovaní sa ďalej pokračuje rovnakým spôsobom, ako bolo uvedené vyššie. Doba odpisovania sa tým však predĺži.

Rozdiel medzi celoročným odpisom a pomernou časťou ročného odpisu uplatnenou v prvom roku odpisovania (teda neuplatnená pomerná časť ročného odpisu) hmotného majetku sa uplatní v roku nasledujúcom po roku uplynutia doby odpisovania hmotného majetku. V prípade vykonania technického zhodnotenia v inom ako prvom roku odpisovania sa majetok jednoducho doodpisuje do výšky vstupnej ceny zvýšenej o vykonané technické zhodnotenie. (Rabatinová, 2023)

1.7.2 Zrýchlené daňové odpisy hmotného majetku

Zrýchleným spôsobom odpisovania je možné odpísať iba hmotný majetok zaradený do odpisových skupín 2 a 3. Tento spôsob sa vyznačuje klesajúcou výškou ročných odpisov – najvyššie sú v počiatočných rokoch a následne sa postupne znižujú. Pri výpočte sa využívajú tzv. koeficienty odpisovania, ktoré sú priradené jednotlivým rokom a slúžia na určenie výšky odpisu. (Kolembus, 2025)

Tabuľka 8: Zrýchlené daňové odpisy

Odpisová skupina	Koeficient odpisovania v prvom roku odpisovania	Koeficient odpisovania v ďalších rokoch odpisovania	Koeficient odpisovania pre zvýšenú zostatkovú cenu
2	6	7	6
3	8	9	8

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa (Miklaš, 2024)

Tabuľka zobrazuje koeficienty použiteľné pri zrýchlenej metóde daňového odpisovania, ktoré sa uplatňujú pre odpisové skupiny 2 a 3. Pre každý typ odpisovania je stanovený iný koeficient.

V prvom roku odpisovania sa najprv vypočíta ročný odpis nasledovne:

$$\text{Prvý rok} = \frac{\text{vstupná cena}}{\text{pridelený koeficient}}$$

Pridelený koeficient je vyjadrený v závislosti od počtu mesiacov, počas ktorých bol majetok v danom roku v prevádzke.

V nasledujúcich rokoch sa odpisy počítajú podľa vzorca:

$$\frac{2 \times \text{zostatková cena}}{\text{koeficient platný pre daný rok}^1}$$

Je dôležité poznamenať, že zostatková cena sa vypočíta, akoby bol majetok v prvom roku odpisovania zaradený do užívania už v januári, čo znamená, že sa nezohľadňuje pomerná časť odpisu za prvý rok.

Ak sa počas odpisovania vykoná technické zhodnotenie v prvom roku, zvýši sa vstupná cena majetku o hodnotu tohto zhodnotenia a odpisovanie sa pokračuje rovnako, ako keby zhodnotenie nebolo vykonané. Ak je technické zhodnotenie vykonané neskôr, teda v ďalších rokoch, zvyšuje sa zostatková cena majetku a odpisy sa počítajú nasledovne:

V roku, keď sa technické zhodnotenie vykoná, sa nový odpis vypočíta podľa vzorca:

$$\frac{2 \times \text{zvýšená zostatková cena}}{\text{koeficient platný pre zvýšenú cenu}}$$

V nasledujúcich rokoch sa výška odpisu počíta podľa vzorca: $(2 \times \text{zvýšená zostatková cena}) / (\text{koeficient platný pre zvýšenú cenu} - \text{počet predchádzajúcich rokov, počas ktorých sa majetok už odpisoval zo zvýšenej ceny})$.

Ak sa v prvom roku nevyčerpá celý ročný odpis (teda ak sa použije len pomerná časť), tento rozdiel sa uplatní v nasledujúcom roku. Ak technické zhodnotenie prebehne v inom než prvom roku, neuplatnená pomerná časť z prvého roka sa pridá k zostatkovej cene majetku a bude sa ďalej počítať v odpisoch.

¹ Počet rokov, počas ktorých sa majetok už odpisoval.

1.7.3 Porovnanie účtovných a daňových odpisov

Porovnanie účtovných a daňových odpisov sa realizuje na konci účtovného obdobia, keď sú známe celkové účtovné aj daňové odpisy za dané obdobie. V dôsledku rozdielov medzi týmito dvoma typmi odpisov pri výpočte základu dane právnickej osoby (PO) môžu nastať tri rôzne situácie:

ÚO > DO → zvýšenie základu dane

V prípade, že účtovné odpisy prevyšujú daňové, účtovná jednotka si uplatnila do nákladov vyššiu sumu, ako povoľuje zákon o dani z príjmov. Rozdiel medzi účtovnými a daňovými odpismi sa v tomto prípade pripočíta k základu dane ako pripočítateľná položka.

ÚO < DO → zníženie základu dane

Ak sú účtovné odpisy nižšie ako daňové, účtovná jednotka si zahrnula do nákladov nižšiu sumu. Rozdiel, ktorým daňové odpisy prevyšujú účtovné, sa považuje za odpočítateľnú položku, ktorá znižuje základ dane právnickej osoby.

ÚO = DO → bez vplyvu na základ dane

Ak sú účtovné a daňové odpisy rovnaké, nevzniká žiadna daňová odchýlka. Základ dane nie je potrebné upravovať prostredníctvom pripočítateľných alebo odpočítateľných položiek, pretože účtovné odpisy sú plne akceptované aj z pohľadu daňového základu. (Zákon o účtovníctve č. 431/2002 Z. z.) (Zákon o dani z príjmov v znení neskorších predpisov č. 595/2003 Z. z.)

Tabuľka 9: Účtovné a daňové odpisy

	Účtovné odpisy	Daňové odpisy
Účel	Vyjadrenie opotrebenia majetku v účtovníctve	Zníženie základu dane z príjmov
Právna úprava	Zákon o účtovníctve č. 431/2002 Z. z.	Zákon o dani z príjmov č. 595/2003 Z. z.
Zaznamenávaní	mesačne	ročne
Výpočet a metódy	Stanovuje si účtovná jednotka – napr. lineárna, zrýchlená, výkonová metóda	Určené zákonom – rovnomerné alebo zrýchlené odpisy
Prerušenie odpisovania	Nie je možné	Možné – ÚJ sa môže rozhodnúť prerušiť alebo pokračovať
Zameranie odpisov	Zobrazenie hospodárskej reality v účtovníctve	Výpočet daňovej povinnosti

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa (Zákon o účtovníctve č. 431/2002 Z. z.) (Zákon o dani z príjmov v znení neskorších predpisov č. 595/2003 Z. z.)

V tabuľke 9 sú znázornené hlavné rozdiely medzi účtovnými a daňovými odpismi, pričom sa zohľadňujú rôzne aspekty ako účel, legislatívna úprava, periodicita účtovania, spôsob výpočtu, možnosť prerušenia a celkové zameranie. Porovnanie poukazuje na rozdielny význam oboch typov odpisov v účtovnej a daňovej praxi.

2 Cieľ práce

Dlhodobý majetok tvorí podstatnú časť aktív každého podniku a jeho správne ocenenie a odpisovanie majú priamy vplyv na účtovný výsledok a daňovú povinnosť spoločnosti. Správne nastavená odpisová politika predstavuje dôležitý nástroj finančného riadenia a ovplyvňuje aj investičné rozhodovanie. V praxi však nie je vždy venovaná dostatočná pozornosť rozdielom medzi účtovnými a daňovými odpismi a ich vplyvu na hospodárske ukazovatele.

Hlavným cieľom tejto bakalárskej práce je analyzovať systém odpisovania dlhodobého majetku za obdobie 2021 až 2023, na základe verejne dostupných údajov z účtovnej závierky a súvahy, identifikovať aplikovaný model odpisovania a navrhnúť alternatívne prístupy pomocou simulácie.

Medzi čiastkové ciele práce patrí:

- analyzovať vývoj a štruktúru dlhodobého majetku podľa účtovnej závierky a súvahy,
- určiť spôsob účtovného odpisovania využívaný spoločnosťou,
- navrhnúť a aplikovať simuláciu dvoch alternatívnych metód odpisovania (progresívnej a regresívnej),
- porovnať účinky simulovaných metód s reálne použitou lineárnou metódou,
- posúdiť vplyv rôznych metód odpisovania na výsledok hospodárenia podniku.

Očakávaným výsledkom práce je identifikácia potenciálnych možností optimalizácie odpisovej politiky, ktoré môžu ovplyvniť hospodársky výsledok a rozhodovanie o investíciách. Zároveň sa očakáva zistenie, aký dopad by mala zmena metódy odpisovania na výsledok hospodárenia v konkrétnych rokoch. Práca poukazuje na význam strategického prístupu k odpisovaniu v rámci finančného riadenia veľkého podniku a môže slúžiť ako východisko pre ďalšiu odbornú diskusiu alebo výskum.

3 Metodika práce a metody skúmania

Táto kapitola opisuje, ako bola práca spracovaná, aké údaje boli použité a akým spôsobom boli analyzované. Jej cieľom je ukázať, ako sa postupovalo pri dosahovaní cieľov a aké nástroje boli využité.

3.1 Charakteristika objektu skúmania

Objektom skúmania tejto bakalárskej práce sú účtovné a daňové odpisy dlhodobého majetku v podmienkach spoločnosti Slovenské elektrárne, a.s., ktorá je najväčším výrobcom elektrickej energie na Slovensku a zároveň patrí medzi najvýznamnejšie energetické podniky v strednej Európe. Spoločnosť bola založená v roku 2002 a jej hlavnou činnosťou je výroba a predaj elektrickej energie a tepla, ako aj poskytovanie súvisiacich služieb v oblasti energetickej infraštruktúry. Slovenské elektrárne prevádzkujú rôzne typy elektrární, a to jadrové, ktoré zabezpečujú viac ako 60 % produkcie elektriny, vodné a tepelné. Vďaka tejto technologickej rôznorodosti dokáže spoločnosť flexibilne reagovať na dopyt a zároveň prihliada na ekologické aspekty výroby. Pokrýva približne 70 % domácej spotreby elektriny a zohráva významnú úlohu v energetickej bezpečnosti Slovenska. Analýza realizovaná v tejto práci sa zameriava na obdobie rokov 2021 až 2023, počas ktorých spoločnosť zverejňovala účtovné závierky vrátane podrobných informácií o dlhodobom majetku a odpisoch.

3.2 Metodika a spracovanie praktickej časti

Práca vychádza z analýzy údajov, ktoré boli zverejnené v účtovných závierkach spoločnosti Slovenské elektrárne, a.s., pričom hlavným zdrojom informácií bol verejne dostupný portál Register účtovných závierok. Použité boli sekundárne dáta, najmä údaje zo súvahy a poznámok k účtovnej závierke, ktoré zahŕňajú hodnoty dlhodobého majetku, výšku účtovných a daňových odpisov, ako aj súvisiace ukazovatele. Na vypracovanie teoretickej časti bakalárskej práce som využil rôzne knižné zdroje, vedecké články a legislatívne dokumenty. Pri kontrole gramatiky, štylistiky a pri sumarizácii niektorých odborných textov som si pomohol aj nástrojmi umelej inteligencie, ktoré mi slúžili ako podpora pri spracovaní obsahu. Spracovanie praktickej časti bolo založené na kvantitatívnej analýze, ktorá zahŕňala porovnávanie vývoja v čase, výpočet percentuálnych zmien a sledovanie trendov. V rámci analýzy boli posudzované aj alternatívne metódy odpisovania, konkrétne progresívna a

degresívna metóda, s cieľom vyhodnotiť ich vplyv na výsledok hospodárenia a poukázať na možné prínosy pri efektívnejšom riadení nákladov.

Zistené údaje boli prehľadne spracované do tabuliek a grafov. Na ich základe boli porovnané rôzne prístupy k odpisovaniu a vyhodnotený ich dopad na účtovný zisk. Zvolený prístup umožnil systematické spracovanie údajov a prispel k objektívnemu zhodnoteniu skúmanej problematiky. Čitateľ tak získava ucelený pohľad na priebeh spracovania práce a relevantnosť dosiahnutých výsledkov.

4 Výsledky práce

Táto kapitola obsahuje reálne poznatky a informácie z prostredia podniku, ktorému sa venujeme v bakalárskej práci. Ako podnik som si vybral Slovenské elektrárne, a.s. Tieto informácie využijeme na spracovanie celej práce. Pri analýze účtovných a daňových odpisov sa zameriam na roky 2021, 2022 a 2023, za ktoré má spoločnosť uzatvorenú účtovnú závierku.

4.1 Analýza stavu odpisovania dlhodobého majetku v podniku Slovenské elektrárne, a.s.

Na účely analýzy odpisovania dlhodobého majetku je potrebné najskôr zhodnotiť samotnú štruktúru a vývoj neobežného majetku v podniku Slovenské elektrárne, a.s. Táto kategória majetku zohráva kľúčovú úlohu pri zabezpečení dlhodobého fungovania a stability spoločnosti, keďže predstavuje investície s viacročnou životnosťou.

Nasledujúca tabuľka poskytuje prehľad o objeme jednotlivých zložiek neobežného majetku za obdobie rokov 2021 až 2023 a vytvára tak východiskový rámec pre ďalšiu analýzu účtovného a daňového odpisovania.

Tabuľka 10: Štruktúra neobežného majetku podniku

Rok	2021	2022	2023
Neobežný majetok	11 623 982 000	12 031 618 000	12 503 732 000
DNM	5 512 000	6 004 000	6 418 000
DHM	9 617 727 000	9 979 011 000	10 327 814 000
DFM	256 792 000	388 356 000	465 220 000
Ostatný majetok	1 532 101 000	1 545 613 000	1 704 280 000
Odložená daňová pohľadávka	211 850 000	112 634 000	0

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Registeruz.sk

Tabuľka ukazuje, ako sa menil neobežný majetok spoločnosti Slovenské elektrárne a.s. v rokoch 2021 až 2023, pričom najväčší dôraz sa kladie na dlhodobý hmotný a nehmotný majetok. Dlhodobý hmotný majetok tvoril v každom sledovanom roku najvýznamnejšiu časť neobežného majetku. V roku 2021 predstavoval 9 617 727 000 €, čo zodpovedá približne 82,7 % z celkového neobežného majetku. V roku 2022 jeho hodnota vzrástla na 9 979 011 000 €, čo predstavuje 82,9 %, a v roku 2023 dosiahla úroveň 10 327 814 000 €, čo predstavuje 82,6 %. Tento vývoj poukazuje na stabilné a systematické investície spoločnosti

do budov, technologických zariadení, výrobných kapacít a infraštruktúry potrebnej na zabezpečenie hlavnej podnikovej činnosti.

Dlhodobý nehmotný majetok zahŕňa najmä softvéry, licencie a ostatné práva súvisiace s prevádzkou podniku. V roku 2021 dosiahol hodnotu 5 512 000 €, čo predstavovalo 0,05 % z neobežného majetku. V roku 2022 bol vo výške 6 004 000 € a v roku 2023 sa zvýšil na 6 418 000 €, čo v oboch prípadoch predstavovalo zhodne 0,05 %. Aj keď ide objemovo o marginálnu položku, jej význam z hľadiska podpory informačných systémov a digitalizácie je rastúci.

Ostatné zložky neobežného majetku ako dlhodobý finančný majetok, pohľadávky, odložená daňová pohľadávka a iný majetok predstavujú doplnkové kategórie aktív, ktoré v tejto analýze nie sú predmetom detailného rozboru vzhľadom na jej zameranie na odpisovanie dlhodobého hmotného a nehmotného majetku.

4.1.1 Analýza štruktúry dlhodobého majetku v rokoch

V nasledujúcej tabuľke sú detailne uvedené jednotlivé zložky dlhodobého nehmotného a hmotného majetku v spoločnosti Slovenské elektrárne a.s. v období rokov 2021 až 2023.

Tabuľka 11: Štruktúra dlhodobého majetku podniku

Rok	2021	2022	2023
Spolu majetok	9 623 239 000	9 985 015 000	10 334 232 000
DNM	5 512 000	6 004 000	6 418 000
Softvér	4 982 000	3 922 000	3 388 000
Ostatný dlhodobý nehmotný majetok	214 000	205 000	196 000
Obstarávaný DNM	324000	1894000	2851000
DHM	9 617 727 000	9 979 011 000	10 327 814 000
Budovy, haly a stavby	1 262 520 000	1 232 476 000	1 219 773 000
Pozemky	84 953 000	84 717 000	84 143 000
SHV	1 964 622 000	1 852 666 000	1 743 014 000
Obstarávaný DHM	6 305 632 000	6 809 152 000	7 280 884 000

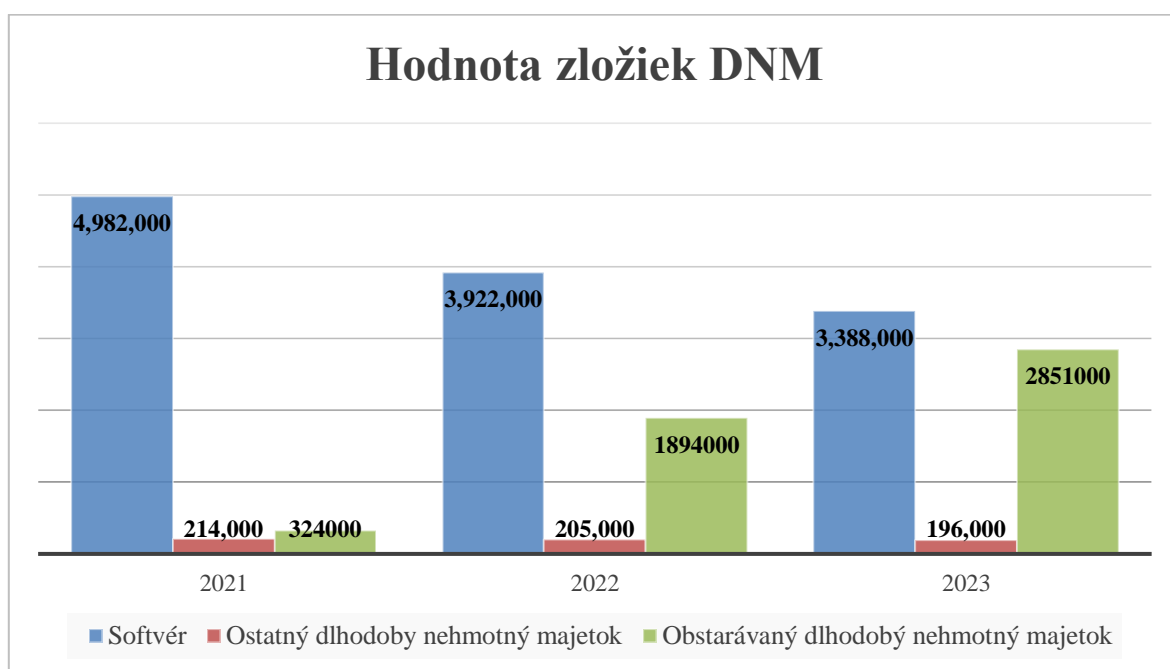
Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Registeruz.sk

Na základe údajov z tabuľky vieme lepšie pochopiť, ako sa vyvíjal dlhodobý majetok v spoločnosti Slovenské elektrárne a.s. v rokoch 2021 až 2023. Zameriavame sa najmä na dlhodobý nehmotný majetok a dlhodobý hmotný majetok, ktoré patria medzi najdôležitejšie zložky majetku podniku.

V kategórii dlhodobého nehmotného majetku bol počas celého sledovaného obdobia najvýznamnejšou položkou softvér. V roku 2021 mal hodnotu 4 982 000 €, čo predstavovalo približne 90 percent z celkového nehmotného majetku. V nasledujúcich rokoch však jeho hodnota klesala. V roku 2022 dosiahol 3 922 000 € a v roku 2023 klesol na 3 388 000 €. Tento pokles môže znamenať, že niektoré staršie softvéry boli odpísané alebo vyradené z používania.

Na druhej strane výrazne rástla hodnota obstarávaného nehmotného majetku, teda takého, ktorý ešte nebol zaradený do používania. V roku 2021 mal hodnotu 324 000 €, v roku 2022 už 1 894 000 € a v roku 2023 až 2 851 000 €. Tento nárast naznačuje, že podnik investuje do nových systémov alebo technológií, ktoré sa ešte len pripravujú na využívanie. Ostatný nehmotný majetok sa v priebehu rokov výrazne nemenil. V roku 2021 dosahoval 214 000 €, v roku 2022 klesol na 205 000 € a v roku 2023 na 196 000 €.

Graf 1: Hodnota zložiek dlhodobého nehmotného majetku

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Registeruz.sk

Graf zobrazuje vývoj jednotlivých zložiek dlhodobého nehmotného majetku. Je z neho zrejmé, že klesajúca hodnota softvéru je vyvážená rastom obstarávaného majetku, čo potvrdzuje pokračujúce investície do nových digitálnych riešení.

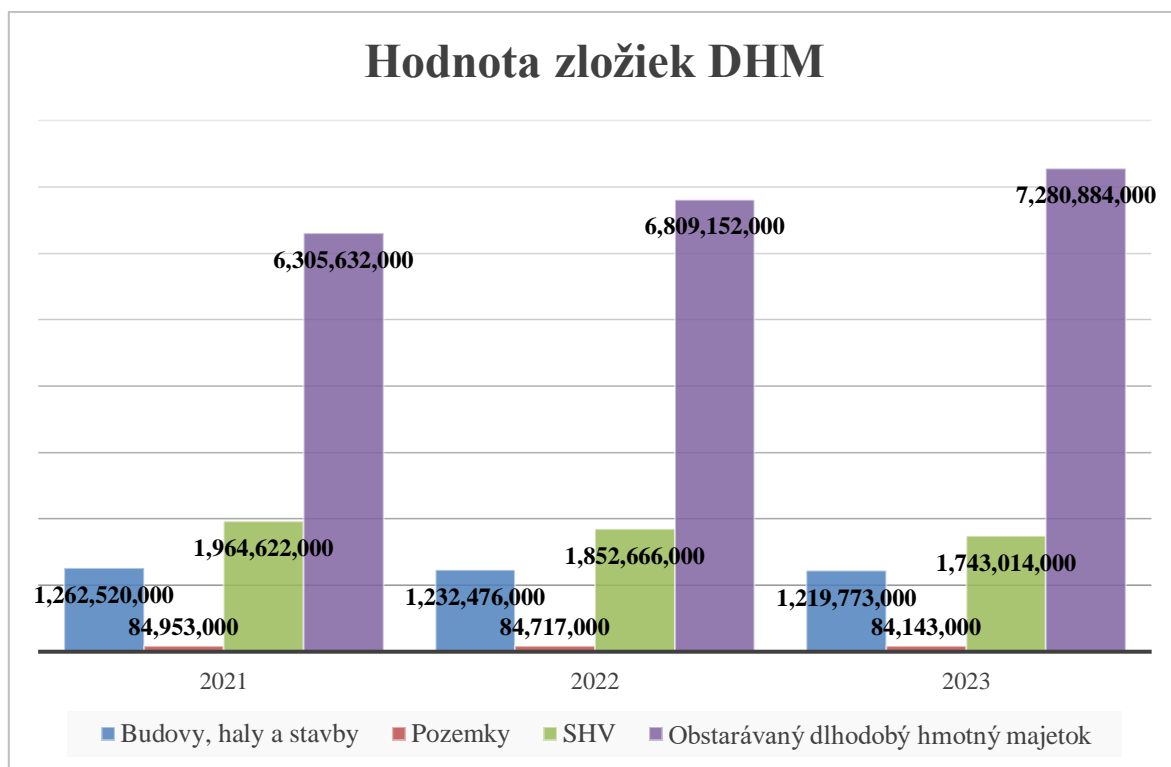
Pri dlhodobom hmotnom majetku je najvýznamnejšou položkou obstarávaný majetok. V roku 2021 predstavoval 6 305 632 000 €, v roku 2022 sa zvýšil na 6 809 152 000 € a v roku 2023 dosiahol hodnotu 7 280 884 000 €. To ukazuje, že podnik neustále investuje

do nových zariadení a technológií, ktoré ešte nie sú dokončené alebo uvedené do prevádzky. Takýto majetok sa zatiaľ neodpisuje, ale po jeho zaradení do používania bude mať výrazný vplyv na účtovné aj daňové výsledky.

Ďalšou dôležitou položkou sú stroje a zariadenia, ktoré sú evidované ako samostatne hmotný majetok. V roku 2021 dosahovali hodnotu 1 964 622 000 €, v roku 2022 mierne klesli na 1 852 666 000 € a v roku 2023 na 1 743 014 000 €. Pokles môže byť výsledkom odpísania alebo vyradenia starších zariadení.

Budovy a stavby zaznamenali mierny pokles hodnoty z 1 262 520 000 € v roku 2021 na 1 219 773 000 € v roku 2023, no zostávajú stabilnou súčasťou majetku. Hodnota pozemkov sa v priebehu rokov takmer nemenila, čo je typické, keďže väčšina pozemkov má neurčitú dobu použiteľnosti a podľa legislatívy sa neodpisuje. Výnimkou sú prípady, keď ide o pozemky s časovo obmedzeným využitím, napríklad v oblasti ťažby alebo dočasného nájmu.

Graf 2: Hodnota zložiek dlhodobého hmotného majetku

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Registeruz.sk

Graf znázorňuje vývoj hlavných zložiek dlhodobého hmotného majetku. Najväčší podiel tvorí obstarávaný majetok, ktorého hodnota každý rok rastie. Tento trend ukazuje silnú investičnú aktivitu podniku zameranú na modernizáciu a dlhodobý rozvoj výrobných

kapacít. Celkovo možno povedať, že spoločnosť Slovenské elektrárne a.s. v sledovanom období výrazne investovala do majetku, predovšetkým do takého, ktorý sa ešte len obstaráva.

4.1.2 Opravné položky Slovenských elektrární, a. s.

Slovenské elektrárne každý rok k 31. decembru posudzujú, či nedošlo k zníženiu hodnoty dlhodobého hmotného majetku. Ak sa objavia známky znehodnotenia, stanoví sa tzv. realizovateľná hodnota, ktorá sa porovnáva s účtovnou hodnotou majetku. Realizovateľná hodnota je určená ako vyššia z dvoch hodnôt, a to buď reálna hodnota po odpočítaní nákladov na predaj, alebo hodnota, ktorú podnik získa z používania majetku. Ak je účtovná hodnota vyššia ako realizovateľná, rozdiel sa zaúčtuje ako zníženie hodnoty vo forme opravnej položky. Táto strata sa vykazuje v nákladoch pod položkou „Odpisy, amortizácia a zníženie hodnoty“.

Tabuľka 12: Zmeny v hodnote dlhodobého majetku

Roky	2021	2022	2023
Dlhodobý majetok – vstupná cena k 1.1.	9 442 102 000	9 623 239 000	9 985 015 000
Prírastky	389 491 000	563 639 000	552 189 000
Zmena hodnoty majetku cez rezervu z precenenia	-875 000	-253 000	-860 000
Zmena hodnoty majetku cez výkaz ziskov a strát	20 477 000	853 000	1 737 000
Presuny do majetku držaného na predaj	246 000	-71 000	-96 000
Úbytky	-20 210 000	489 000	-3 778 000
Odpisy	-207 992 000	-202 881 000	-199 975 000
Dlhodobý majetok – hodnota k 31.12.	9 623 239 000	9 985 015 000	10 334 232 000

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Registeruz.sk

Vývoj hodnoty dlhodobého majetku podniku počas sledovaného obdobia je detailne spracovaný v nasledujúcej tabuľke. Tá zachytáva vstupnú a výstupnú hodnotu majetku za jednotlivé roky, ako aj všetky relevantné zmeny, ktoré túto hodnotu ovplyvnili. Zahŕňa prírastky, úbytky, precenenia, účtovné presuny a odpisy. Tieto údaje nadväzujú na predchádzajúcu analýzu štruktúry majetku a ponúkajú kvantitatívny pohľad na jeho medziročnú dynamiku.

Na začiatku každého roka je uvedená vstupná cena dlhodobého majetku, ktorá predstavuje jeho hodnotu k 1. januáru. V priebehu roka sa táto hodnota upravuje o prírastky, zmeny hodnoty majetku cez rezervu z precenenia, účtovné vplyvy cez výkaz ziskov a strát, ako aj o presuny, úbytky a odpisy.

Z údajov vyplýva, že prírastky dlhodobého majetku mali počas celého sledovaného obdobia pozitívny vývoj. Najvyššiu hodnotu dosiahli v roku 2022 vo výške 563 639 000 €. V roku 2023 sa zvýšil aj vplyv cez výkaz ziskov a strát na 1 737 000 €, čo prispelo k celkovému nárastu. Na druhej strane, každoročné odpisy mali stabilne znižujúci účinok na hodnotu majetku a pohybovali sa nad úrovňou 199 000 000 €. Stabilita výšky ročných odpisov zároveň naznačuje, že spoločnosť uplatňuje rovnomerný spôsob odpisovania, pri ktorom sa odpisy rozpočítavajú rovnakou sumou počas celej doby použiteľnosti majetku.

V roku 2023 bol zaznamenaný výraznejší úbytok majetku v objeme 3 778 000 €, ktorý pravdepodobne súvisel s jeho vyradením z používania alebo predajom. Napriek týmto čiastkovým úbytkom celková hodnota dlhodobého majetku každoročne rástla. Zatiaľ čo v roku 2021 dosahovala 9 623 239 000 €, do konca roka 2023 vzrástla na 10 334 232 000 €.

4.1.3 Zmeny v hodnote dlhodobého hmotného majetku

V nasledujúcej tabuľke je zobrazený prehľad zmien v hodnote dlhodobého hmotného majetku za roky 2021 až 2023.

Podrobnejší prehľad pohybov v rámci dlhodobého hmotného majetku ponúka tabuľka 13. V nej sú rozpracované konkrétne vplyvy, ktoré počas jednotlivých rokov ovplyvnili jeho hodnotu. Vstupná hodnota DHM na začiatku každého roka vychádza zo zostatkovej hodnoty z predchádzajúceho obdobia. K tejto hodnote sa pripočítavajú prírastky (napr. nákupy, technické zhodnotenia), účtovné zmeny cez precenenia a výkaz ziskov a strát, ako aj interné presuny v rámci majetku.

Tabuľka 13: Prehľad pohybov, odpisov a zostatkov dlhodobého hmotného majetku

Roky	2021	2022	2023
DHM vstup z predchádzajúceho roka	9 436 613 000	9 617 727 000	9 979 011 000
Prírastky	388 278 000	561 469 000	550 902 000
Zmena hodnoty majetku cez rezervu z precenenia	-875 000	-253 000	-860 000
Zmena hodnoty majetku cez výkaz ziskov a strát	20 381 000	854 000	1 746 000
Presuny z dlhodobého nehmotného majetku	0	0	3 000
Presun do dlhodobého nehmotného majetku	-4 000	0	0
Presuny	0	0	-3 000
Presuny do majetku držaného na predaj	246 000	-71 000	-96 000
Úbytky	-20 210 000	489 000	-3 778 000
Odpisovaná čiastka DHM	9 824 429 000	10 180 215 000	10 526 925 000
Odpisy	-206 702 000	-201 204 000	-199 111 000
Hodnota po odpísaní	9 617 727 000	9 979 011 000	10 327 814 000

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Registeruz.sk

V roku 2023 podnik zaznamenal aj malé objemy presunov medzi jednotlivými kategóriami majetku, vrátane presunu z dlhodobého nehmotného majetku, ako aj drobných presunov do majetku držaného na predaj. Negatívny vplyv mal aj úbytok majetku vo výške 3 778 000 €, ktorý pravdepodobne súvisel s vyradením alebo predajom časti aktív.

Výsledná hodnota dlhodobého hmotného majetku po započítaní všetkých týchto zmien predstavuje takzvanú odpisovanú čiastku, z ktorej sa následne vypočítava účtovný odpis. Spoločnosť využíva rovnomerný spôsob odpisovania, čo sa prejavuje stabilnou

výškou odpisov vo všetkých rokoch sledovaného obdobia. Tie sa pohybovali medzi 199 a 206 miliónmi eur ročne.

Po zohľadnení odpisov dosiahla konečná zostatková hodnota DHM k 31. decembru 2023 sumu 10 327 814 000 €, čo potvrdzuje pokračujúcu investičnú aktivitu a efektívne riadenie majetku zo strany podniku.

4.1.4 Vývoj hodnoty budov, hál a stavieb

Budovy, haly a stavby predstavujú významnú časť dlhodobého hmotného majetku spoločnosti Slovenské elektrárne a.s. Ich hodnota odráža rozsah investícií do infraštruktúry potrebnej na výrobu a distribúciu elektrickej energie. V tejto podkapitole je analyzovaný vývoj účtovnej hodnoty tejto zložky majetku v období rokov 2021 až 2023 vrátane pohybov, prírastkov, úbytkov a uplatňovaných odpisov. Vývoj zachytáva prehľadná tabuľka, ktorá zároveň umožňuje posúdiť, ako sa menila ich zostatková hodnota a aké odpisové percento podnik používal.

Tabuľka 14: Zmeny v hodnote budov, hál a stavieb v rokoch

Roky	2021	2022	2023
Hodnota budov, hál a stavieb	1 313 250 000	1 262 520 000	1 232 476 000
Prírastky	3 989 000	13 890 000	11 682 000
Zmena hodnoty majetku cez rezervu z precenenia	30 000	214 000	-
Zmena hodnoty majetku cez výkaz ziskov a strát	-21 000	17 000	-
Presuny z dlhodobého nehmotného majetku	-	0	-
Presuny	1 421 000	10 821 000	31 245 000
Presuny do majetku držaného na predaj	241 000	9 000	-
Úbytky	-643 000	-35 000	-473 000
Odpisovaná čiastka	1 318 267 000	1 287 436 000	1 274 930 000
Odpisy	-55 747 000	-54 960 000	-55 157 000
Hodnota po odpísaní	1 262 520 000	1 232 476 000	1 219 773 000
Odpisové percento používané spoločnosťou	4,23%	4,27%	4,33%

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Registeruz.sk

Tabuľka znázorňuje vývoj jednej z hlavných položiek dlhodobého hmotného majetku – budov, hál a stavieb – v období rokov 2021 až 2023. Zachytáva všetky účtovné

pohyby, ktoré ovplyvnili hodnotu tejto zložky majetku, vrátane prírastkov, úbytkov, zmien cez rezervy z precenenia a presunov. Súčasťou tabuľky sú aj hodnoty odpisov, ktoré boli uplatnené spoločnosťou, spolu s vypočítaným odpisovým percentom, ktoré sa v priebehu rokov mierne zvyšovalo: 4,23 % v roku 2021, 4,27 % v roku 2022 a 4,33 % v roku 2023.

Z údajov je zrejmé, že spoločnosť uplatňuje rovnomernú metódu odpisovania, pričom výška odpisov je relatívne stabilná a odvíja sa od mierne kolísajúcej odpisovanej hodnoty. Najvyšší objem prírastkov bol zaznamenaný v roku 2022 (13 890 000 €), rovnako ako najvýraznejšie presuny majetku, čo mohlo súvisieť s novými investičnými aktivitami. Naopak, v roku 2023 boli úbytky výraznejšie, čo spolu s pravidelnými odpismi viedlo k poklesu zostatkovej hodnoty budov na 1 219 773 000 €.

4.1.5 Vývoj hodnoty strojov, zariadení a hnutelného majetku

Stroje, zariadenia a iné hnutelné veci patria medzi najdôležitejšie súčasti dlhodobého hmotného majetku podniku, pretože priamo súvisia s hlavnou výrobnou činnosťou spoločnosti Slovenské elektrárne a.s. Ich technická úroveň, opotrebenie a obnova majú priamy vplyv na efektivitu výroby a prevádzkovú spoľahlivosť.

V tejto podkapitole sa analyzuje vývoj hodnoty tejto skupiny majetku v rokoch 2021 až 2023. Zohľadnené sú prírastky, úbytky, presuny a účtovné zmeny, ako aj výška pravidelne uplatňovaných odpisov. Pozornosť je tiež venovaná zostatkovej hodnote majetku po odpísaní a uplatňovanému odpisovému percentu, ktoré naznačuje spôsob účtovného odpisovania.

Nasledujúca tabuľka zachytáva vývoj ďalšej významnej zložky dlhodobého hmotného majetku – strojov, zariadení a iných hnutelných vecí – počas rokov 2021 až 2023. Tabuľka poskytuje prehľad o prírastkoch, úbytkoch, presunoch, zmenách cez precenenie a výkaz ziskov a strát, ako aj o výške účtovných odpisov a použitom odpisovom percente.

Tabuľka 15: Zmeny hodnoty strojov, zariadení a iných hnutelných vecí

Roky	2021	2022	2023
Stroje, zariadenia a iné hnutelné veci	2 019 281 000	1 964 622 000	1 852 666 000
Prírastky	52 428 000	29 839 000	23 648 000
Zmena hodnoty majetku cez rezervu z precenenia	-914 000	-467 000	-311 000
Zmena hodnoty majetku cez výkaz ziskov a strát	-11 000	-69 000	-83 000
Presuny z dlhodobého nehmotného majetku	-	0	-
Presuny	44 993 000	5 658 000	11 834 000
Presuny do majetku držaného na predaj	-	-85 000	-
Úbytky	-261 000	-643 000	-844 000
Odpisovaná čiastka	2 115 516 000	1 998 855 000	1 886 910 000
Odpisy	-150 894 000	-146 189 000	-143 896 000
Hodnota po odpísaní	1 964 622 000	1 852 666 000	1 743 014 000
Odpisové percento používané spoločnosťou	7,13%	7,31%	7,63%

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Registeruz.sk

Odpisovaná čiastka sa pohybovala v rozmedzí od 2,1 miliardy eur v roku 2021 po 1,88 miliardy eur v roku 2023. Ročné odpisy boli pomerne stabilné a mierne klesali. V roku 2021 predstavovali 150 894 000 eur, v roku 2022 to bolo 146 189 000 eur a v roku 2023 klesli na 143 896 000 eur. Zostatková hodnota majetku po odpísaní v roku 2023 predstavovala 1 743 014 000 eur. Odpisové percento používané spoločnosťou sa pohybovalo od 7,13 percenta do 7,63 percenta, čo naznačuje použitie rovnomerného odpisovania.

Najväčšie prírastky boli zaznamenané v roku 2021 vo výške 52 428 000 eur, pričom významný bol aj presun majetku v tom istom roku v objeme 44 993 000 eur. V roku 2023 boli úbytky najvyššie, čo naznačuje odpredaj alebo vyradenie časti strojového parku.

4.1.6 Vývoj hodnoty pozemkov

V tejto podkapitole je spracovaný vývoj účtovnej hodnoty pozemkov spoločnosti Slovenské elektrárne a.s. v období rokov 2021 až 2023.

Tabuľka 16: Zmeny hodnoty pozemkov

Roky	2021	2022	2023
Pozemky	85 026 000	84 953 000	84 717 000
Prírastky	55 000	-	135 000
Zmena hodnoty majetku cez rezervu z precenenia	9 000	-	-549 000
Zmena hodnoty majetku cez výkaz ziskov a strát	-7 000	7 000	-6 000
Presuny z dlhodobého nehmotného majetku	-	0	-
Presuny	-	-	-
Presuny do majetku držaného na predaj	5 000	5 000	-96 000
Úbytky	-74 000	-193 000	-
Odpisovaná čiastka	85 014 000	84 772 000	84 201 000
Odpisy	-61 000	-55 000	-58 000
Hodnota po odpísaní	84 953 000	84 717 000	84 143 000
Odpisové percento používané spoločnosťou	0,07%	0,06%	0,07%

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Registeruz.sk

Tabuľka znázorňuje vývoj účtovnej hodnoty pozemkov v rokoch 2021 až 2023 ako jednej zo zložiek dlhodobého hmotného majetku. Pozemky sa vo všeobecnosti nepodliehajú bežnému opotrebeniu, a preto sa štandardne neodpisujú. V tomto prípade však spoločnosť uplatnila minimálne odpisy s veľmi nízkym odpisovým percentom, ktoré sa pohybovalo medzi 0,06 % a 0,07 %.

Hodnota pozemkov sa počas sledovaného obdobia menila len mierne. V roku 2021 bola na úrovni 85 026 000 €, v roku 2022 klesla na 84 953 000 € a v roku 2023 na 84 717 000 €. Tento vývoj bol ovplyvnený najmä precenením v roku 2023, ktoré spôsobilo zníženie hodnoty o 549 000 €. Úbytky boli zaznamenané len v prvých dvoch rokoch, čo naznačuje menšie vyradenia alebo prevody majetku.

Odpisy, hoci nízke, boli účtované každoročne v sume približne 55 000 až 61 000 €, pričom odpisovaná čiastka sa držala stabilne nad 84 miliónmi eur.

4.1.7 Pohyby a odpisovanie dlhodobého nehmotného majetku

Dlhodobý nehmotný majetok zahŕňa najmä softvér, licencie a iné práva, ktoré podporujú prevádzku a rozvoj technologickej infraštruktúry podniku. V tejto časti je zachytený vývoj jeho účtovnej hodnoty v rokoch 2021 až 2023, pričom sú zohľadnené prírastky, presuny, účtovné zmeny a výška odpisov. Dôraz sa kladie na rovnomerné odpisovanie, ktoré spoločnosť pri tejto zložke majetku uplatňuje.

Tabuľka 17: Prehľad pohybov, odpisov a zostatkov dlhodobého nehmotného majetku

Roky	2021	2022	2023
DNM vstup z predchádzajúceho roka	5 489 000	5 512 000	6 004 000
Prírastky	1 213 000	2 170 000	1 287 000
Zmena hodnoty majetku cez výkaz ziskov a strát	96 000	-1 000	-9 000
Presuny do dlhodobého hmotného majetku	-	-	-3 000
Presuny z hmotného investičného majetku	4 000	-	-
Presuny	-	-	3 000
Odpisovaná čiastka DNM	6 802 000	7 681 000	7 282 000
Odpisy	-1 290 000	-1 677 000	-864 000
Hodnota po odpísaní	5 512 000	6 004 000	6 418 000

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Registeruz.sk

Tabuľka zobrazuje vývoj DNM. Hodnota dlhodobého nehmotného majetku rástla predovšetkým vďaka prírastkom, ktoré boli najvyššie v roku 2022 (2 170 000 €). V roku 2023 sa objavil presun do dlhodobého hmotného majetku vo výške 3 000 €, čo naznačuje zmenu účtovnej klasifikácie určitej časti aktív. V roku 2021 bol zaznamenaný aj malý presun z hmotného investičného majetku.

Na celkovej hodnote sa podpisujú aj účtovné zmeny cez výkaz ziskov a strát, ktoré však mali len minimálny vplyv. Odpisovanie dlhodobého nehmotného majetku prebieha rovnomerne, čo sa prejavuje vo výške pravidelne účtovaných odpisov. Tie dosiahli najvyššiu hodnotu v roku 2022 (1 677 000 €), no v roku 2023 výrazne klesli, čo môže súvisieť s ukončením odpisovania niektorých starších aktív.

Zostatková hodnota DNM po odpisoch ku koncu roka 2023 predstavovala 6 418 000 €, čo je o 906 000 € viac ako v roku 2021.

4.1.8 Zmeny v hodnote softvéru

Softvér predstavuje kľúčovú položku dlhodobého nehmotného majetku v spoločnosti Slovenské elektrárne a.s., keďže tvorí technologický základ interných procesov a informačných systémov. V tejto podkapitole je analyzovaný vývoj jeho účtovnej hodnoty.

Tabuľka 18: Vývoj hodnoty softvéru

Roky	2021	2022	2023
Softvér	4 687 000	4 982 000	3 922 000
Prírastky	884 000	585 000	261 000
Zmena hodnoty majetku cez výkaz ziskov a strát	96 000	-1 000	-9 000
Presuny	605 000	28 000	69 000
Odpisovaná čiastka	6 272 000	5 594 000	4 243 000
Odpisy	-1 290 000	-1 672 000	-855 000
Hodnota po odpísaní	4 982 000	3 922 000	3 388 000
Odpisové percento používané spoločnosťou	20,57%	29,89%	20,15%

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Registeruz.sk

Tabuľka zachytáva vývoj účtovnej hodnoty softvéru ako súčasti dlhodobého nehmotného majetku počas rokov 2021 až 2023. Vzhľadom na charakter tohto majetku je jeho hodnota zvyčajne odpisovaná rýchlejšim tempom, čo sa potvrdzuje aj v tejto analýze. Odpisové percento používané spoločnosťou bolo najvyššie v roku 2022 na úrovni 29,89 percenta, v roku 2021 dosiahlo 20,57 percenta a v roku 2023 mierne kleslo na 20,15 percenta.

Hodnota softvéru na začiatku sledovaného obdobia bola 4 687 000 eur a v roku 2022 vzrástla na 4 982 000 eur. V roku 2023 došlo k poklesu na 3 922 000 eur. Tento vývoj bol ovplyvnený najmä nižšími prírastkami, ktoré klesli z 884 000 eur v roku 2021 na 261 000 eur v roku 2023.

Zmeny hodnoty cez výkaz ziskov a strát boli menšie, pričom najväčší pokles bol evidovaný v roku 2023 vo výške 9 000 eur. Presuny majetku ovplyvnili konečnú hodnotu, najmä v roku 2021, kedy predstavovali 605 000 eur.

Odpisovaná čiastka softvéru sa postupne znižovala, čo odráža pokles investícií do tejto zložky majetku. Ročné odpisy boli najvyššie v roku 2022 vo výške 1 672 000 eur, zatiaľ čo v roku 2023 už predstavovali len 855 000 eur. Zostatková hodnota po odpísaní dosiahla v roku 2023 sumu 3 388 000 eur.

4.1.9 Zmeny hodnoty ostatného dlhodobého nehmotného majetku

Ostatný dlhodobý nehmotný majetok zahŕňa položky, ktoré nie sú evidované ako softvér alebo licencie, no stále tvoria súčasť aktív s viacročným využitím.

Tabuľka 19: Vývoj hodnoty ostatného dlhodobého nehmotného majetku

Roky	2021	2022	2023
Ostatný dlhodobý nehmotný majetok	210 000	214 000	205 000
Prírastky	14 000	-	-
Odpisovaná čiastka	224 000	214 000	205 000
Odpisy	-10 000	-9 000	-9 000
Hodnota po odpísaní	214 000	205 000	196 000
Odpisové percento používané spoločnosťou	4,46%	4,21%	4,39%

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Registeruz.sk

Tabuľka zobrazuje vývoj účtovnej hodnoty ostatného dlhodobého nehmotného majetku v rokoch 2021 až 2023. Táto kategória zahŕňa nehmotné aktíva, ktoré nie sú osobitne evidované ako softvér, napríklad licencie, know-how alebo zmluvné práva. Vzhľadom na svoju povahu sú tieto položky odpisované podľa stanoveného časového rámca.

Na začiatku roka 2021 mal tento majetok hodnotu 210 000 eur a v priebehu roka bol zaznamenaný prírastok vo výške 14 000 eur. V rokoch 2022 a 2023 už ďalšie prírastky nenastali.

Odpisovaná čiastka bola v roku 2021 na úrovni 224 000 eur, a postupne sa prispôbovala reálnej hodnote majetku. Ročné odpisy boli konzistentné a v každom roku dosahovali 9 000 až 10 000 eur, čo predstavovalo odpisové percento približne medzi 4,21 percenta a 4,46 percenta.

Zostatková hodnota po odpísaní bola v roku 2023 evidovaná vo výške 196 000 eur. Vývoj ukazuje stabilné udržiavanie tejto zložky majetku bez výrazných zmien či investícií.

4.2 Simulácia alternatívnych odpisových metód

Spoločnosť Slovenské elektrárne a.s. v súčasnosti uplatňuje pri účtovaní dlhodobého majetku lineárnu (rovnomernú) metódu odpisovania, ktorá rozkladá obstarávaciu cenu rovnomerne počas celej doby použiteľnosti. V tejto časti práce sú modelovo porovnané tri

rôzne metódy odpisovania lineárna, degresívna a progresívna s cieľom ukázať, ako ich použitie ovplyvňuje výšku ročných nákladov a tým aj výsledok hospodárenia podniku v jednotlivých rokoch.

4.2.1 Skutočné odpisy a ich vplyv na výsledok hospodárenia

Táto podkapitola sa zameriava na prehľad skutočne uplatnených účtovných odpisov v spoločnosti Slovenské elektrárne a.s. a ich vplyv na výsledok hospodárenia v jednotlivých rokoch. Odpisy ako nákladová položka významne ovplyvňujú výšku účtovného zisku a zároveň signalizujú opotrebenie a obnovu dlhodobého majetku.

Tabuľka 20: Porovnanie hodnoty neobežného majetku a odpisov

Roky	2021	2022	2023
Cena dlhodobého majetku pred odpismi	9 831 231 000	10 187 896 000	10 534 207 000
Odpisy	207 992 000	202 881 000	199 975 000
Odpisové percento používané spoločnosťou	2,12%	1,99%	1,90%
Hodnota po odpísaní dlhodobého majetku	9 623 239 000	9 985 015 000	10 334 232 000
Výsledok hospodárenia pri použitom percente odpisov	84 650 000	-255 524 000	559 076 000
Daňové odpisy	433 751 017	412 610 967	393 006 333
VH po odpočítaní daňových odpisov	-141 109 017	-465 253 967	366 044 667

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Registeruz.sk

Tabuľka prezentuje prehľad vývoja hodnoty dlhodobého majetku spoločnosti Slovenské elektrárne, a.s. v rokoch 2021 až 2023, pričom zohľadňuje výšku účtovných odpisov, podiel účtovných odpisov na obstarávacej hodnote majetku (odpisové percento), hodnotu majetku po odpisoch a výsledok hospodárenia po nahradení účtovných odpisov daňovými. Daňové odpisy boli pre potreby analýzy modelovo vypočítané rovnomernou metódou z majetku zaradeného do odpisových skupín 2 (so šesťročnou dobou odpisovania) a 5 (s dvadsaťročnou dobou odpisovania), v súlade s platnou daňovou legislatívou.

V roku 2021 dosiahla vstupná hodnota dlhodobého majetku 9 831 231 000 €, účtovné odpisy predstavovali 207 992 000 € a daňové odpisy boli modelovo vypočítané vo výške 433 751 017 €. Po nahradení účtovných odpisov daňovými by výsledok hospodárenia

predstavoval –141 109 017 €. V roku 2022 vzrástla hodnota majetku pred odpismi na 10 187 896 000 €, účtovné odpisy dosiahli 202 881 000 €, daňové odpisy boli vo výške 412 610 967 €, a výsledok hospodárenia by v tomto prípade klesol na –465 253 967 €. V roku 2023 hodnota majetku stúpila na 10 534 207 000 €, účtovné odpisy boli 199 975 000 €, daňové odpisy dosiahli 393 006 333 € a výsledok hospodárenia by sa po tejto úprave znížil na 366 044 667 €.

Z porovnania vyplýva, že vo všetkých troch rokoch boli daňové odpisy vyššie ako účtovné, čo sa prejavilo v znížení modelovaného výsledku hospodárenia. Najvýraznejší rozdiel bol zaznamenaný v roku 2022. Tieto výsledky poukazujú na to, že výber metódy a typu odpisov má zásadný vplyv na finančné ukazovatele podniku a môže významne ovplyvniť jeho daňovú povinnosť.

Tabuľka 21: Porovnanie účtovných a daňových odpisov

Roky	2021	2022	2023
Daňové odpisy rovnomerne	433 751 017	412 610 967	393 006 333
Účtovné odpisy rovnomerne	207 992 000	202 881 000	199 975 000
Rozdiel	225 759 017	209 729 967	193 031 333

Zdroj: Vlastné spracovanie

Tabuľka zobrazuje porovnanie daňových a účtovných odpisov spoločnosti Slovenské elektrárne, a.s. v rokoch 2021 až 2023. Daňové odpisy boli vypočítané modelovo na základe rovnomernej metódy pre majetok zaradený do odpisových skupín 2 a 5 podľa zákona o dani z príjmov. Účtovné odpisy zodpovedajú údajom z účtovnej závierky spoločnosti.

Rozdiel medzi daňovými a účtovnými odpismi bol vo všetkých sledovaných rokoch výrazný. V roku 2021 daňové odpisy prevýšili účtovné o 225 759 017 €, v roku 2022 o 209 729 967 € a v roku 2023 o 193 031 333 €. Tieto rozdiely majú priamy dopad na výšku základu dane, a tým aj na celkovú daňovú povinnosť podniku. Vyššia miera daňových odpisov vedie k nižšiemu zdaniteľnému zisku, čím podnik získava daňovú úľavu v danom účtovnom období.

Zároveň je potrebné dodať, že spoločnosť Slovenské elektrárne, a.s. vykazuje vo svojej konsolidovanej účtovnej závierke odložené daňové záväzky z dlhodobého majetku, ktoré vznikajú práve v dôsledku rozdielov medzi účtovnými a daňovými odpismi. Tieto záväzky predstavujú budúcu daňovú povinnosť, ktorá sa premietne do účtovníctva v nasledujúcich obdobiach, keď sa daňová základňa a účtovná hodnota majetku začnú

vyrovnávať. Tabuľka tak ilustruje nielen okamžitý dopad na daňový základ, ale aj dlhodobejšie účtovné dôsledky v podobe dočasných rozdielov a ich účtovného zachytenia.

4.2.2 Modelový vývoj nákladov pri progresívnom odpisovaní

Táto podkapitola sa zaoberá modelovým uplatnením progresívneho odpisovania, pri ktorom sa výška odpisov v jednotlivých rokoch postupne zvyšuje. Cieľom simulácie je znázorniť, aký dopad by mala táto metóda na výšku odpisových nákladov a výsledok hospodárenia podniku počas životnosti majetku. Pre porovnateľnosť boli použité rovnaké vstupné údaje ako pri lineárnej metóde.

Tabuľka 22: Simulácia vývoja pri progresívnom odpisovaní

Roky	2021	2022	2023
Cena dlhodobého majetku pred odpismi	9 831 231 000	10 187 896 000	10 534 207 000
Odpisy	186 793 389	234 321 608	284 423 589
Navrhnuté odpisové percento pri progresívnej metóde	1,90%	2,30%	2,70%
Hodnota po odpísaní dlhodobého majetku	9 644 437 611	9 953 574 392	10 249 783 411
Výsledok hospodárenia pri použitom percente odpisov	105 848 611	-286 964 608	474 627 411

Zdroj: Vlastné spracovanie

Táto tabuľka nadväzuje na predchádzajúci prehľad a zobrazuje vlastnú simuláciu, v ktorej sa odpisy neobežného majetku počítajú pomocou progresívne rastúcich percent – konkrétne 1,90 % v roku 2021, 2,30 % v roku 2022 a 2,70 % v roku 2023. Takýto prístup vychádza z predpokladu, že náklady na opotrebenie majetku rastú v priebehu jeho používania.

Na základe týchto percent boli vypočítané nové výšky odpisov: 186 793 389 € v roku 2021, 234 321 608 € v roku 2022 a 284 423 589 € v roku 2023. Z týchto údajov bola následne upravená hodnota neobežného majetku po odpisoch, ktorá dosiahla 9 644 437 611 € v roku 2021, 9 953 574 392 € v roku 2022 a 10 249 783 411 € v roku 2023. V tabuľke je uvedený aj výsledok hospodárenia pri tejto metóde: 105 848 611 € v roku 2021, –286 964 608 € v roku 2022 a 474 627 411 € v roku 2023.

V porovnaní s rovnomerným odpisovaním, ktoré podnik reálne využíva, progresívna metóda vedie v prvých rokoch k mierne vyššej účtovnej hodnote majetku, no v neskorších

obdobiach spôsobuje väčšiu nákladovú záťaž. V roku 2022 sa tento prístup prejavil prehĺbením straty, zatiaľ čo v roku 2023 podnik dosiahol výrazný zisk, aj napriek vyššiemu objemu odpísaných nákladov.

4.2.3 Modelový vývoj nákladov pri degresívnom odpisovaní

Degresívna metóda odpisovania predpokladá najvyššie odpisy v počiatočných rokoch a ich postupné znižovanie v ďalšom období. Táto simulácia ilustruje, ako by takýto prístup ovplyvnil vývoj nákladov na odpisy a výsledok hospodárenia spoločnosti pri rovnakých vstupných podmienkach ako pri predchádzajúcich metódach.

Tabuľka 23: Simulácia vývoja pri degresívnom odpisovaní

Roky	2021	2022	2023
Cena dlhodobého majetku pred odpismi	9 831 231 000	10 187 896 000	10 534 207 000
Odpisy	206 455 851	183 382 128	158 013 105
Navrhnuté odpisové percento pri degresívnej metóde	2,10%	1,80%	1,50%
Hodnota po odpísaní dlhodobého majetku	9 624 775 149	10 004 513 872	10 376 193 895
Výsledok hospodárenia pri použitom percente odpisov	86 186 149	-236 025 128	601 037 895

Zdroj: Vlastné spracovanie

Táto tabuľka nadväzuje na predchádzajúci prehľad a zobrazuje vlastnú simuláciu, v ktorej sa odpisy neobežného majetku počítajú pomocou degresívne klesajúcich percent, konkrétne 2,10 % v roku 2021, 1,80 % v roku 2022 a 1,50 % v roku 2023. Tento prístup predpokladá, že majetok sa najviac opotrebuje v prvých rokoch používania, preto sú odpisy na začiatku vyššie a v ďalších obdobiach klesajú.

Na základe týchto percent boli vypočítané odpisy vo výške 206 455 851 € v roku 2021, 183 382 128 € v roku 2022 a 158 013 105 € v roku 2023. Zohľadnením týchto odpisov bola upravená hodnota neobežného majetku po odpisoch: 9 624 775 149 € v roku 2021, 10 004 513 872 € v roku 2022 a 10 376 193 895 € v roku 2023. Výsledok hospodárenia pri tejto metóde dosiahol 86 186 149 € v roku 2021, -236 025 128 € v roku 2022 a 601 037 895 € v roku 2023.

V porovnaní s rovnomerným odpisovaním degresívna metóda spôsobuje vyššiu nákladovosť na začiatku, čím znižuje zisk v prvom roku. V ďalších obdobiach však dochádza k poklesu odpisových nákladov, čo má pozitívny vplyv na výsledok hospodárenia. V roku 2022 sa síce ešte objavila strata, no bola nižšia ako pri progresívnej metóde, a v roku 2023 spoločnosť vykázala najvyšší zisk zo všetkých simulovaných variantov.

Táto simulácia potvrdzuje, že degresívne odpisovanie môže byť vhodné pre podniky, ktoré chcú rýchlejšie premietnuť opotrebenie do nákladov v úvode životnosti majetku a zároveň stabilizovať výsledok hospodárenia v neskorších rokoch.

4.2.4 Dôpad zvolených metód odpisovania na výsledok hospodárenia

Táto podkapitola porovnáva, ako rôzne metódy odpisovania ovplyvňujú výsledok hospodárenia spoločnosti v jednotlivých rokoch. Cieľom je poukázať na to, ako výber odpisového prístupu mení finančný obraz podniku v krátkodobom aj dlhodobom horizonte.

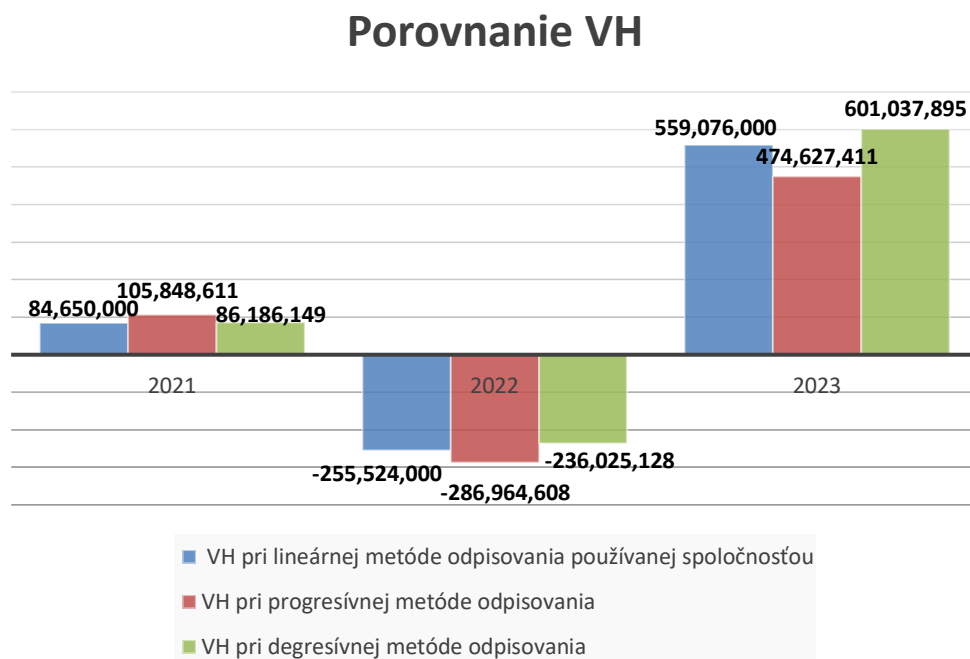
Tabuľka 24: Porovnanie výsledku hospodárenia pri rôznych metódach odpisovania

Roky	2021	2022	2023
VH pri lineárnej metóde odpisovania používanej spoločnosťou	84 650 000	-255 524 000	559 076 000
VH pri progresívnej metóde odpisovania	105 848 611	-286 964 608	474 627 411
VH pri degresívnej metóde odpisovania	86 186 149	-236 025 128	601 037 895

Zdroj: Vlastné spracovanie

Tabuľka znázorňuje vývoj VH pri troch prístupoch k odpisovaniu. Progresívna metóda spôsobuje najväčší pokles VH v druhom roku, zatiaľ čo degresívna vedie k postupnému zvyšovaniu ziskovosti.

Graf 3: Porovnanie výsledku hospodárenia pri rôznych metódach odpisovania

Zdroj: Vlastné spracovanie

Graf vizuálne dopĺňa tabuľku a umožňuje rýchle porovnanie medziročných zmien. Je zrejmé, že progresívna metóda najviac zaťažuje hospodársky výsledok v počiatočnom období, zatiaľ čo degresívna metóda znižuje náklady na odpisy v neskorších rokoch, čo vedie k vyššiemu výsledku hospodárenia v roku 2023.

Na základe vykonanej simulácie možno konštatovať, že výber metódy odpisovania má výrazný vplyv na výšku výsledku hospodárenia v jednotlivých obdobiach.

Progresívna metóda môže byť vhodná v prípadoch, keď podnik očakáva vyššie výnosy v budúcnosti a chce si v úvode uplatniť nižšie odpisy, čím dosiahne vyšší zisk neskôr. Degresívna metóda je naopak výhodná v prípade, že sa podnik snaží optimalizovať daňový základ už v prvých rokoch, keď majetok najviac stráca na hodnote.

Lineárna metóda, ktorú v súčasnosti používa spoločnosť Slovenské elektrárne a.s., poskytuje stabilný a predvídateľný dopad na hospodársky výsledok. Z pohľadu konzervatívneho účtovníctva a dlhodobej finančnej rovnováhy ide o rozumné riešenie, no v určitých prípadoch by bolo možné zvážiť kombinované alebo alternatívne prístupy k odpisovaniu vybraných druhov majetku.

5 Diskusia

Výsledky získané v tejto bakalárskej práci poskytujú ucelený pohľad na problematiku odpisovania dlhodobého majetku v podmienkach veľkej energetickej spoločnosti. Zameril som sa na účtovné odpisy spoločnosti Slovenské elektrárne a.s. a zisťoval som, ako vplývajú na výsledok hospodárenia. Okrem toho som porovnával aj iné odpisové metódy, ktoré by firma mohla teoreticky využiť.

5.1 Zhrnutie výsledkov

Na základe vykonanej analýzy možno konštatovať, že spoločnosť Slovenské elektrárne, a.s. využíva stabilný spôsob účtovného odpisovania, a to lineárnu metódu. Tento prístup rozdeľuje náklady rovnomerne počas celej doby životnosti majetku, čo je vhodné najmä pre podniky s predvídateľným vývojom. Z analýzy poznámok ku konsolidovanej účtovnej závierke vyplýva, že podnik pravidelne investuje a obstaráva nový dlhodobý majetok, čo potvrdzuje vhodnosť zvolenej odpisovej metódy na zabezpečenie stabilných a plánovateľných nákladov.

Zo súvahy bolo zrejmé, že najväčší podiel na neobežnom majetku tvoril dlhodobý hmotný majetok, menší podiel pripadal na dlhodobý nehmotný majetok a ostatné zložky. V rámci práce bol analyzovaný najmä dlhodobý hmotný a nehmotný majetok, keďže práve tieto kategórie dosahovali najvyššiu úroveň odpisov. Hodnota dlhodobého majetku rástla každým rokom a v roku 2023 dosiahla 10 334 232 000 €. V prehľadoch pohybov majetku boli každoročne zaznamenané precenenia, a preto podnik neuvádzal obstarávaciu cenu. Najvýraznejší úbytok majetku bol zaznamenaný v roku 2021 vo výške 20 210 000 €, čo signalizuje vyradenie alebo predaj majetku.

Z detailnej analýzy dlhodobého hmotného majetku vyplýva, že sa sledoval vývoj položiek ako budovy, haly, stavby, samostatné hnutelné veci a pozemky. Rekonštrukcie budov boli evidentné, no ich účtovná hodnota sa aj napriek tomu znížila, pričom odpisy sa pohybovali na úrovni približne 55 000 000 €. Pri SHV došlo k poklesu hodnoty počas celého obdobia, najvyšší prírastok bol v roku 2021 vo výške 52 428 000 €, pričom odpisy dosiahli až 145 000 000 €. Pozemky spoločnosť taktiež odpisovala, avšak s výrazne nižším odpisovým percentom (0,07 %) – odpisy boli na úrovni 58 000 €.

V rámci dlhodobého nehmotného majetku boli identifikované najmä softvér a ostatný dlhodobý nehmotný majetok. Softvér predstavoval najvýznamnejšiu položku a v roku 2021

zaznamenal najvyšší prírastok vo výške 884 000 €. Odpisové percento bolo v tejto kategórii vyššie než pri iných zložkách a v roku 2022 dosiahlo až 29,89 %, čo zodpovedalo ročným odpisom vo výške 1 672 000 €. Ostatný nehmotný majetok rástol najmä v roku 2022, avšak v roku 2023 došlo k poklesu jeho hodnoty z 205 000 € na 196 000 €. Odpisy tejto kategórie boli rovnomerné, pohybovali sa na úrovni približne 9 000 € ročne.

V rámci praktickej časti bola vytvorená simulácia odpisov, pri ktorej boli porovnané tri metódy: lineárna (aktuálne používaná spoločnosťou), progresívna a degresívna. Pri lineárnej metóde bol zároveň modelovo vypočítaný daňový odpis na základe zaradenia majetku do príslušných odpisových skupín podľa zákona o dani z príjmov a rozdelený podľa dĺžky odpisovania. Odpisové percento bolo vypočítané ako pomer ročného odpisu k hodnote majetku v danom roku, pričom hodnoty boli čerpané z poznámok ku konsolidovanej účtovnej závierke. Simulácia ukázala, že aj pri zachovaní lineárnej metódy postupne klesalo odpisové percento, čo signalizuje nárast hodnoty majetku.

Odpisy mali zároveň priamy vplyv na výsledok hospodárenia. V roku 2021 podnik dosiahol zisk 84 650 000 €, v roku 2022 zaznamenal stratu –255 524 000 €, a v roku 2023 opäť zisk 559 076 000 €. Daňové odpisy boli vo všetkých troch rokoch vyššie než účtovné, čo sa v modelových výpočtoch prejavilo znížením výsledku hospodárenia. Spoločnosť zároveň vo svojich poznámkach ku konsolidovanej účtovnej závierke vykazuje odložené daňové záväzky z dlhodobého majetku, ktoré vznikajú v dôsledku rozdielov medzi účtovnými a daňovými odpismi. V roku 2023 boli tieto záväzky vykázané vo výške 763 292 000 €.

Pri porovnaní výsledku hospodárenia pri použití alternatívnych metód odpisovania možno pozorovať, že progresívna metóda viedla k vyššiemu výsledku v roku 2021, no v nasledujúcich rokoch sa prejavila nižším ziskom. Naopak, degresívna metóda spôsobila vyššie náklady v prvom roku a nižší výsledok, avšak v rokoch 2022 a 2023 prispela k zvýšeniu zisku. Tieto rozdiely potvrdzujú, že výber odpisovej metódy má zásadný vplyv na vývoj výsledku hospodárenia a mal by byť prispôbený finančnej stratégii podniku.

Ciele práce boli splnené. Zistil som, aký systém odpisovania firma používa, aký dopad majú odpisy na výsledok hospodárenia a ako by sa mohol tento výsledok zmeniť pri použití iných metód. Tieto zistenia môžu byť užitočné pre prax, najmä pri rozhodovaní o účtovnej a investičnej stratégii podnikov.

5.2 Odporúčania a návrhy

Na základe vykonanej analýzy a simulácií rôznych metód odpisovania možno predložiť niekoľko odporúčaní a návrhov, ktoré by mohli byť pre spoločnosť Slovenské elektrárne, a.s. prínosné z hľadiska účtovnej a daňovej optimalizácie, ako aj strategického finančného plánovania.

1. Pravidelné prehodnocovanie odpisovej politiky

Spoločnosť aktuálne uplatňuje stabilnú a konzervatívnu lineárnu metódu odpisovania, pričom výsledky simulácie naznačujú, že alternatívne prístupy, ako progresívne či degresívne odpisovanie, môžu rôznym spôsobom ovplyvniť výšku hospodárskeho výsledku. V období rozsiahlych investícií alebo výraznejších výkyvov vo výnosoch by preto bolo možné zvážiť ich čiastočné uplatnenie pri vybraných skupinách majetku, napríklad pri technologických zariadeniach alebo špecifických investičných projektoch.

2. Optimalizácia daní

Analýza daňových odpisov preukázala, že počas sledovaného obdobia boli ich hodnoty výrazne vyššie než účtovné odpisy. Tento rozdiel prispieva k zníženiu základu dane, no zároveň vedie k vzniku odložených daňových záväzkov. Je preto vhodné, aby spoločnosť tieto záväzky systematicky sledovala a zohľadnila ich pri tvorbe strednodobých a dlhodobých daňových stratégií. Daňová optimalizácia by mala zahŕňať nielen presné výpočty, ale aj vhodné načasovanie investícií tak, aby sa daňové zaťaženie rozložilo efektívne v čase.

3. Zváženie kombinovaného prístupu k odpisovaniu

V prípade majetku, ktorý sa vyznačuje odlišnou dĺžkou životnosti, rôznou mierou využitia, výnosovým potenciálom alebo mierou rizika, možno odporučiť zváženie kombinovaného prístupu k odpisovaniu. Znamená to využitie rôznych metód odpisovania pre rôzne skupiny majetku v závislosti od ich špecifik. Napríklad pre technológie podliehajúce rýchlemu zastarávaniu môže byť vhodná degresívna metóda, zatiaľ čo pre dlhodobu stabilnú nehnuteľnosť možno zachovať lineárne odpisovanie. Takýto diferencovaný prístup poskytuje väčšiu flexibilitu pri riadení nákladov, zvyšuje presnosť účtovného vykazovania a zároveň lepšie odráža ekonomickú realitu opotrebenia alebo

využívania majetku v čase. V konečnom dôsledku môže viesť aj k efektívnejšiemu plánovaniu cash flow a optimalizácii výsledku hospodárenia.

Tabuľka 25: Porovnanie účtovného, simulovaného a daňového odpisu SHV v roku 2021

Rok	2021	Účtovný odpis	Rozdiel	Daňový odpis	Rozdiel
SHV	2 115 516 000	150 894 000	-	352 586 000	-
Lineárny odpis	211 551 600	150 894 000	60 657 600	352 586 000	-141 034 400
Progresívny odpis	38 463 927	150 894 000	-112 430 073	352 586 000	-314 122 073
Degresívny odpis	846 206 400	150 894 000	695 312 400	352 586 000	493 620 400

Zdroj: Vlastné spracovanie

Výsledky uvedené v tabuľke zobrazujú významné rozdiely medzi jednotlivými metódami odpisovania v porovnaní s účtovným aj daňovým odpisom pri majetku kategórie SHV so vstupnou cenou 2 115 516 000 € v roku 2021. Tieto rozdiely potvrdzujú, že jednotný spôsob odpisovania nemusí vždy zodpovedať reálnemu opotrebeniu majetku. Vhodnejšie je uplatniť kombinovaný prístup, kde sa prihliada na charakter majetku. Napríklad degresívna metóda môže byť vhodná pre technológie, lineárna pre stabilný majetok a progresívna pre majetok so stúpajúcim výnosovým potenciálom. Takýto diferencovaný prístup umožňuje presnejšie riadenie nákladov, vernejšie zobrazenie účtovných hodnôt a efektívnejšie daňové plánovanie.

Záver

Cieľom bakalárskej práce bolo analyzovať rozdiely medzi účtovným a daňovým odpisovaním dlhodobého majetku na konkrétnom príklade podniku Slovenské elektrárne, a.s., a zhodnotiť ich vplyv na výsledok hospodárenia. Práca si kládla za cieľ zistiť, aký systém odpisovania podnik uplatňuje, aké dôsledky má zvolená metóda na finančné výsledky a ako by sa výsledok hospodárenia mohol meniť pri použití alternatívnych metód odpisovania.

V teoretickej časti práce boli vysvetlené základné pojmy týkajúce sa dlhodobého majetku, účtovného a daňového odpisovania, ako aj význam a účel jednotlivých odpisových metód. Následne sa v praktickej časti uskutočnila analýza údajov z účtovných závierok spoločnosti Slovenské elektrárne, a.s. za roky 2021 až 2023. Z analýzy vyplynulo, že spoločnosť využíva lineárnu metódu odpisovania, ktorá zabezpečuje rovnomerné rozloženie nákladov počas doby životnosti majetku.

Hlavný prínos práce spočíva v analýze odpisovania na konkrétnom príklade podniku, ktorý poskytol reálne údaje o dlhodobom majetku a jeho odpisoch. Na základe týchto údajov bolo možné preskúmať, ako by alternatívne metódy odpisovania ovplyvnili vývoj výsledku hospodárenia a poskytnúť tak praktický pohľad na význam odpisovej politiky v účtovnej praxi.

Bibliografické zdroje

BAŠTINCOVÁ, Anna a kol. *Účtovníctvo podnikateľských subjektov*. 3. vyd. Bratislava: Wolters Kluwer, 2021. ISBN 9788057104122.

CENIGOVÁ, Anna. *Podvojné účtovníctvo podnikateľov*. 21. vyd. Bratislava: Ceniga, 2024. 672 s. ISBN 9788097327439.

Financnasprava.sk, 2025. Definícia hmotného majetku. [online]. 2024. [cit. 2025-04-25]. Dostupné na: <https://podpora.financnasprava.sk/040602-Definicia-hmotneho-majetku>

Ipdf.sk, 2025. Inventárna karta DHIM. [online]. 2024. [cit. 2025-04-28]. Dostupné na: <https://ipdf.sk/uctovne-tlaciva/inventarna-karta-dhim>

JUHÁSZOVÁ, Zuzana a kol. *Účtovníctvo*. 1. vyd. Bratislava: Wolters Kluwer, 2022. 276 s. ISBN 9788076762534.

JUHÁSZOVÁ, Zuzana a kol. *Účtovníctvo*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer. 2021. 273 s. ISBN 9788076762527.

KÁDÁROVÁ, Jaroslava - TEPLICKÁ, Katarína. Vedecký časopis MANEKO: Manažment a ekonomika. *Odpisovanie majetku - nástroj daňovej optimalizácie*. Bratislava: SPEKTRUM STU, 2020. ISSN 1338-5127, 2020, roč. 12, č. 1, s. 76-84.

KICOVÁ, Marianna, 2018. Ekonomika Informatika: Vedecký časopis FHI EU v Bratislave a SSHI. *Oceňovanie majetku a záväzkov v účtovníctve verejného sektora*. [online]. 2018. [cit. 2025-04-01]. Dostupné na: <https://ei.fhi.sk/index.php/EAI/article/view/142>

KOLEMBUS, Anton. Dane a účtovníctvo v praxi: odborný mesačník. *Uplatňovanie rôznych foriem odpisovania pri ich zahrnutí do daňových výdavkov*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2025, 30(1), 52-62 s. ISSN 1335-7034.

MATUSKÝ, Tomáš, 2019. Ekonomika Informatika: Vedecký časopis FHI EU v Bratislave a SSHI. *Komparácia vykazovania dlhodobého hmotného majetku v účtovnej závierke zostavenej podľa jednotlivých nadnárodných úprav účtovníctva*. [online]. 2019. [cit. 2025-04-18]. Dostupné na: <https://ei.fhi.sk/index.php/EAI/article/view/155>

MIKLÁŠ, Martin. *Smernica o zaradení dlhodobého majetku a tvorbe odpisových plánov k dlhodobému majetku*. 1. vyd. Bratislava: Poradca podnikateľa, 2024. 26 s. ISBN 9788081861673.

OpenAI, 2025. ChatGPT: Asistent pre spracovanie textov a kontrolu gramatiky. [online]. 2025. [cit. 2025-04-08]. Dostupné na: <https://chat.openai.com>

PASTIERIK, Vladimír. *Podvojné účtovníctvo pre podnikateľov a dane v praxi*. 1. vyd. Bratislava: Wolters Kluwer IURA Edition, 2003. 270 s. ISBN 808871592X.

RABATINOVÁ, Marcela. Dane a účtovníctvo v praxi: odborný mesačník. *Daňové a účtovné odpisy hmotného a nehmotného majetku v roku 2023*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2023, 28(11), 10-19 s. ISSN 13357034.

Register účtovných závierok, 2024. Individuálne účtovné závierky: Slovenské elektrárne, a.s. [online]. 2024. [cit. 2025-04-07]. Dostupné na: <https://www.registeruz.sk/cruz-public/domain/accountingentity/show/218723#>

Slov-lex.sk, 2025. Príloha k opatreniu č. 23 340/2002-92: Rámcová účtová osnova pre rozpočtové organizácie a príspevkové organizácie. [online]. 2024. [cit. 2025-04-20]. Dostupné na: https://static.slov-lex.sk/pdf/prilohy/SK/ZZ/2002/742/20021231_2871886-2.pdf

Slov-Lex, 2025. Zákon o dani z príjmov v znení neskorších predpisov č. 595/2003 Z. z. [online]. 2025. [cit. 2025-04-03]. Dostupné na: <https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/2003/595/>

Slov-Lex, 2025. Zákon o účtovníctve č. 431/2002 Z. z. [online]. 2025. [cit. 2025-04-02]. Dostupné na: <https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/2002/431/>

ŠKODA, Miroslav. *Oceňovanie ako jeden z kľúčových problémov vykazovania informácií o podnikovom hospodárení*. 1. vyd. Bratislava: Wolters Kluwer IURA Edition, 2010. 116 s. ISBN 9788080783280.

ŠLOSÁROVÁ, Anna a kol. *Účtovníctvo: Praktikum*. 1. vyd. Bratislava: Wolters Kluwer IURA Edition, 2011. 244 s. ISBN 9788080784195.

SOUKUPOVÁ, Božena – ŠLOSÁROVÁ, Anna – BAŠTINCOVÁ, Anna. *Účtovníctvo*. 1. vyd. Bratislava: Wolters Kluwer IURA Edition, 2004. 638 s. ISBN 808078020X.

SUHÁNYIOVÁ, Alžbeta – KOREČKO, Jaroslav – MOKRIŠOVÁ, Martina. *Postupy v podvojnóm účtovníctve podnikateľov: Praktikum*. 1. vyd. Prešov: Bookman. 94 s. ISBN 9788081652165.

VALOUCH, Petr. *Účetní a daňové odpisy*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2012. 144 s. ISBN 9788024741147.

VLACHYNSKÝ, Karol a kol. *Podnikové financie- učebnica*. 1. vyd. Bratislava: Wolters Kluwer IURA Edition, 2009. 524 s. ISBN 9788080782580.

ŠULOVSKÁ, Miriama. *Podvojný účtovníctvo od A do Z: praktický poradca pri vedení účtovníctva obchodnej spoločnosti. Všeobecné kritériá pre zatriedenie dlhodobého majetku*. Bratislava: Verlag Dashöfer vydavateľstvo, 2007. 1-5 s. ISSN 1337-4605.

Prílohy

Príloha č. 1 - Účtovná závierka podniku Slovenské elektrárne, a.s. zostavená k 31.12.2023

Rovnaké účtovné závierky z rovnakého zdroju boli použité aj na čerpanie informácií pre roky 2021 a 2022.